

Körvonalában a 29. marosvásárhelyi nemzetközi könyvünnep Irodalmi művek (öröm)zenéje

Fotó: Nagy Tibor

Egy hónap és pár nap múlva újra irodalmi élmények, neves szerzőkkel – és műveik révén önmagunkkal – való találkozások szigetévé válik a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház épülete. A november 16–29. között zajló nemzetközi könyvünnepet az október 11-i, szerda délelőtti sajtótájékoztatón körvonalozták a szervezők a színház előcsarnokában.

Nagy Székely Ildikó

– Remélem, hogy kis csapatunk idén is számos meglepetést fog szerezni minden kedves könyvbarátnak, olvasónak és azoknak is, akik esetleg véletlenszerűen tévednek majd be a vásárra, bár az elmúlt évek során kialakult egy olyan közönségünk, amely óhajtja, vágyja és akarja ezt a rendezvényt. Nekünk ez olyan sarkalló szempont, amelyet, ha akarnánk, sem tudnánk nem figyelembe venni – mondta előljáróban *Káli Király István*, a főszervező Romániai Magyar Könyves Céh igazgatója.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
idejében
megújítani
előfizetését!
Ha előfizet,
biztosan
kézhez kapja,
féláron!

Utcákat aszfaltoznak két kisvárosban

Szovátán és Erdőszygyörgyön állami források felhasználásával jelentős előrelépés történik a mellékutcák korszerűsítése terén. A munkálatok látványos része a jövő évben várható, mindkét helyen a Geiger útépitő vállalat nyerte el a kivitelezés jogát.

2.

A tehetséges gyermek felbecsül- hetetlen kincs

Az *Esélyek és álmok a Talentummal* című gálaesttel ünnepelte fennállásának harmincadik évfordulóját pénteken a Kultúrpalota kistermében a marosvásárhelyi Talentum tehetséggondozó alapítvány.

5.

Ha van utas, lesznek járatok

Augusztusban több mint 31 ezer utas vette igénybe a Marosvásárhelyi Transilvania Repülőteret. Ezzel az eredménnyel a vidrátszegi légitársaság országos viszonylatban a nyolcadik helyet foglalja el.

6.

OPTICA OPTOFARM

20%

KEDVEZMÉNY*

- óvodásoknak
- iskolásoknak
- egyetemistáknak

* Részletek az üzleteinkben.

0265 212 304

Marosvásárhely,
Szászrégen, Szováta

Ne hagyja ki
az őszi
szőnyegvásárt!

Október 11–15. között
térjen be a
SAMIRA üzletbe:
Marosvásárhely,
Bartók Béla utca 1–3. szám.

carpeta

Szerdától vasárnapig
9–19 óra között
szőnyegek, futószőnyegek
nagy választéka várja,
kedvezményes áron vásárolhat!
Ajándék vár minden vásárlóra!
Telefon: 0265-269-295;
0740-187-603.

Nyitott, átlátható, pragmatikus együttműködésre van szükség

Románia és Magyarország között nyitott, átlátható, pragmatikus együttműködésre van szükség, amely kölcsönös bizalom alapul – mondta Klaus Iohannis román államfő Novák Katalin kőztársasági elnökkel közös sajtótájékoztatóján szerdán a Sándor-palotában.

A politikai fontosnak nevezte, hogy „pozitív dinamikája” legyen a két ország kapcsolatának, és tartalommal töltsék meg a stratégiai partnerséget. Ebből a szempontból kiemelt jelentőségűnek minősítette a szerdai találkozót. Mint mondta, Novák Katalinnal nyitott beszélgetést folytattak, amely hozzájárul a két ország kapcsolatának jelentős javításához.

Klaus Iohannis úgy fogalmazott: az egyoldalú és ellentmondásos lépéseket mindkét oldalról el kell kerülni. Az együttműködésre kell koncentrálni, nem pedig arra, ami elválasztja a magyarokat és a románokat.

A román államfő elmondta: a találkozóon beszéltek a nemzeti kisebbségek jogairól, és egyetértettek abban, hogy a nemzeti kisebbséghez tartozók hozzájárulnak a hidak építéséhez az anyaország és az állampolgárság szerinti ország között.

Szót ejtettek a gazdasági és szektorális együttműködés fejlesztéséről, infrastrukturális fejlesztésekről, valamint az energetikai biztonságról is – folytatta. Azt mondta, nyitottak arra, hogy támogassák a magyar befektetéseket az ország egész területén, egyúttal bátorítják a román cégeket is arra, hogy fektessenek be Magyarországon. Hozzátette: nagyon jó együttműködési lehetőségek vannak a gazdaságban, amelyeket fontos kihasználni.

Az Európai Unió bővítésével kapcsolatban Klaus Iohannis kiemelte: erősebb, ellenállóbb Európai Unióra van szükség, amely képes közös megoldásokkal válaszolni az összetett nemzetközi helyzet kihívásaira. Románia schengeni csatlakozása szavai szerint „egyértelmű nyereség” lenne az uniónak, mivel biztonságosabbá és erősebbé tenné. Magyarország „korrekt és határozott partner” ebben a kérdés-

ben – mondta –, hiszen a kezdetektől támogatja Románia schengeni tagságát.

Az orosz agresszióval összefüggésben a román államfő rögzítette: Románia „mindaddig folytatja Ukrajna támogatását, amíg arra szükség van”, ezt Volodimir Zelenszkij ukrán elnökkel tartott előző napi bukaresti találkozójukon is megerősítették. „Ukrajna szabadságért, szuverenitásért, függetlenségért, nemzeti területekért harcol” – hangsúlyozta, megjegyezve: Románia humanitárius és katonai segítséget is nyújt Ukrajnának. Hozzátette: az ukrán gabona zavartalan szállításáért, így a globális élelmiszerválság elkerüléséért Románia erőfeszítéseket tesz a tranzitkapacitások növeléséért is.

Kérdésre válaszolva Klaus Iohannis közölte: első pillanattól elítéli az Izrael elleni nagyszabású terrortámadást. „Izraelnek teljes joga van megvédeni magát” – hangsúlyozta, majd úgy folytatta: Románia Izrael mellett áll, és kész segíteni, ha ezt kéri. Véleménye szerint a háború nemcsak a Közel-Keleten, hanem globálisan is „nagyon sok kapcsolatot meg fog változtatni”. A politikai megjegyzése továbbá, hogy az Izrael elleni támadás „egyértelműen Oroszországot támogatja” az orosz–ukrán konfliktusban.

A román–magyar energetikai együttműködésekre vonatkozó kérdésre Klaus Iohannis kifejtette: fontos az elmozdulás a zöldgazdaság felé, de addig is, amíg megvalósul a teljes átérés a megújuló energiaforrásokra, a gazdaságnak „túlélnie, fejlődnie, növekednie kell”. Mindnyájunknak szüksége van forrásokra az átmeneti időszakban is, például földgázra és nukleáris energiára – mondta. Beszért arról is, hogy Románia nemrégiben jelentős földgázforrásokat talált fekete-tengeri partja mentén. „Reméljük, ezt az erőforrást ki lehet használni a közeljövőben, és Románia Magyarországnak is releváns beszélője lehet, hiszen egész Európa el akar szakadni az orosz forrásoktól” – magyarázta Klaus Iohannis, aki a találkozón kifejezte részvétét Sólyom László egykori magyar államfő halála miatt. (MTI)

Ország – világ

Megalapozatlan Tőkés László fellebbezése

Megalapozatlannak ítélte és jogerősen elutasította a legfelsőbb bíróság Tőkés László fellebbezését a Románia Csillaga állami kitérését visszavonó elnöki rendelet megsemmisítése ügyében – számolt be a jogerős bírósági döntésre hivatkozva szerdán az Agerpres. A hírugynökség által ismertett döntés megalapozatlannak ítélte Tőkés László fellebbezését, ugyanakkor a román államelnöki hivatal által kért perköltségek visszafizetését is elutasította. Tőkés László a Ceaușescu-diktatúra bukásához vezető 1989-es temesvári forradalom kioldatásában játszott szerepéért kapta meg Traian Băsescu államfőtől a Románia Csillaga érdemrend lovagi fokozatát a forradalom 20. évfordulóján. Ezt a kitérését azonban Klaus Iohannis jelenlegi román államfő 2016 márciusában visszavonta. (MTI)

A különnyugdíjtörvényről szavaz a képviselőház

Hétfőn szavaz a képviselőház az alkotmánybíróság határozatához igazított különnyugdíjtörvényről – döntötte el szerdán a házbizottság. Az alsóházi házbizottság döntése értelmében a szenátus által első házként elfogadott tervezet elküldik az alkotmányjogi, munkaügyi és költségvetési bizottságnak, amelynek hétfőn 14 óráig kell elkészítenie a jelentését. A plénum a 17 óráig kezdődő ülésen vitatja meg a jogszabályjavaslatot és szavaz róla. A szenátus szerdán fogadta el a az alkotmánybíróság határozatához igazított különnyugdíjtörvényt. Az alkotmánybíróság augusztus 2-án küldte vissza a parlamentnek a különnyugdíjak törvényét, miután annak egyes cikkelyeit alaptörvénybe ütközőnek ítélte. (Agerpres)

Házkutatások az egészségügyi minisztériumnál

Az egészségügyi miniszter információi szerint két személyt vettek őrizetbe az egészségügyi minisztériumot érintő büntetőeljárás kapcsán. Aexandru Rafila szerdán a parlamentben elmondta, a keddi nap folyamán az egészségügyi minisztérium három irodájában tartották házkutatást az ügyészek egy minisztériumi állásra kiírt versenyvizsga-csalás ügyében. Két személyt vettek őrizetbe, egy minisztériumi alkalmazottat és az egyik pályázót – tájékoztató. Az ügyészség közleménye szerint a vizsgálat nem nyilvánosságának szánt információk felhasználása vagy illetéktelen személyeknek való kiszolgáltatása gyanújával folyik. A gyanú szerint csalás történt az egészségügyi humán erőforrás-politikai igazgatóság első fokú tanácsosi tisztségére meghirdetett versenyvizsgáján. A nyomozásban a belügyminisztérium korrupcióellenes főosztálya (DGA) is részt vesz. (Agerpres)

Laczikó Enikő Katalin lett a Számvevőszék új tanácsosa

Az RMDSZ javaslatára Laczikó Enikő Katalin lett a Számvevőszék új tanácsosa – erről döntött keddi ülésén a parlament. Ezt a tisztséget az elmúlt kilenc évben Dézsi Attila töltötte be. A Számvevőszék 18-tagú, ennek most az egyharmada újul meg. Laczikó 8 évet volt az RMDSZ államtitkára, a húsz nemzeti kisebbség ügyeivel foglalkozó Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalának vezetőjeként. A Számvevőszék ellenőrzi az állam és a közszektor pénzügyi erőforrásait. Tanácsosait a parlament nevezi ki 9 éves, meg nem hosszabbítható vagy meg nem újítható mandátumra. Tagjai politikailag függetlenek mandátumuk gyakorlásában. (RMDSZ-tájékoztató)

Tűz ütött ki a londoni Luton repülőtér parkolójában

Felfüggesztették a légi forgalmat

Hatalmas tűz ütött ki szerdára virradó éjjel a londoni Luton repülőtér egyik parkolójában, amely részben összeomlott. A brit fővárostól északra fekvő repülőtéren szerda délutánig felfüggesztették a légi forgalmat.

Az intézkedés a Budapestről érkező járatokat is érintette, mivel a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtérrel a Wizz Air légitársaság naponta több menetrendszerű járatot közlekedtet Lutonra. Ezek közül a reggeli és az egyik délutáni járatot törölték.

A lutoni repülőtér információs szolgálata szerint legalább 140 más járatot is törölték szerdára; ez közvetlenül hozzávetőleg 25 ezer utast érintett.

A BBC brit közszolgálati médiatársaságnak nyilatkozó szakértők szerint azonban a járatrólélése okozta tovagányűrűző fennakadások akár 40-50 ezer utazót is érinthetnek.

A repülőteret üzemeltető cég első, hajnali közleményében még az állt, hogy Luton teljes légi forgalmát brit idő szerint szerdán déli 12 óráig – közép-európai idő szerint 13 óráig – felfüggesztették.

A szerda délelőtti újabb tájékoztatás szerint a teljes forgalmi zárlatot brit idő szerint 15 óráig – közép-európai idő szerint 16 óráig – meghosszabbították.

A kora hajnal érkező járatokat más brit repülőterekre, köztük Manchesterbe, Liverpoolba, Bristolba, Cardiffba és Gatwickre irányították át.

A tűzoltóság beszámolója szerint az utascarnok közelében

lévő kettes számú parkolóház harmadik szintjén gyulladt ki egy jármű, és a lángok gyorsan továbbterjedtek számos más autóra és a többi szintre is.

Andrew Hopkinson, a területileg illetékes Bedfordshire megyei tűzoltóság parancsnoka szerdai sajtótájékoztatóján elmondta: a tűzoltók becslése szerint a parkolóházban a tűz kitörésének idején 1500 autó volt, és a legtöbbször megrongálódott a tűzvészben.

Hozzátette: az épület több szinten égett, és részben összeomlott.

Hopkinson szerint az eddigi vizsgálatok arra vallanak, hogy egy dízelüzemű autó gyulladt ki, és a parkolóház nyitott oldalszerkezetén beáramló légmozgás miatt a lángok gyorsan terjedtek, először vízszintesen, majd átsaptak a többi szintre is.

Hozzátette: nincsenek szándékos gyújtogatásra utaló jelek, a vizsgálati adatok véletlen tüzesetre vallanak.

A tájékoztatás szerint az oltásban tizenöt egység vett részt 150 tűzoltóval.

A mentők négy tűzoltót és egy repülőtéri alkalmazottat füstmérgezés miatt kórházba szállítottak.

Luton a Londont kiszolgáló öt nagy nemzetközi repülőtér egyike, tavalyi utasforgalma meghaladta a 13 millió főt.

A repülőtéren az utóbbi években jelentős fejlesztési és bővítési beruházásokat hajtottak végre, és ekkor épült a most leégett és részben összeomlott új parkolóház is, amely a terminál

nak, akik korábban halálos veszedelemből szabadultak. Szerencsepróbálás földje. Az újrakezdések földje. A sivatag leigázásának éposza. A civilizációteremtése. És az egyetlen közel-keleti demokrácia.

Támadások keresztüztében él már 75 éve. Szóval, gyűlöletbeszédrel támadják, évszázados hazugságokkal, gyűlölik, félik. Ellenségeit tudatosan uszítják, nevelik a kegyetlenségre, a kíméletlenségre. Nem elég az Ázsia-széli hadszíntér. Újabbakat nyitnak az iktortonyoknál, Párizsban, francia földön, mindenütt, ahol az európai keresztény kultúra termékeny múltban, békében, biztonságban gyökerezik, működik. Az ellenség egykor Hitler Adolf csodálója volt.

Etnikai sokszínűség jellemzi. A világ összes nyelvét beszélik az ott élő közösségek. Amelyek még nem indultak el az önkéntes asszimiláció folyosóján, hogy beleolvadjanak a nemzettestbe. Sokféle stílus érvényesül az építészetben, az asztalkultúrában, az életmódban, a vallási hitekben, embertípusban, mesterségeiben, művészetben. Sokpárt-

rendszer van. Parlamenti rendszer kisebbségi képviselettel. A papírpénzek legalább három nyelven feliratoznak. Kvadrát betűkkel, jóformán magánhangzójelzés nélkül írják. A Biblia nyelvét élővé tették. Irodalmukat Nobel-díjjal is jutalmazták.

Vannak híres egyetemek és Nobel-díjasok, iskolatípusok sokasága, zenészek tömegével, és zenei fesztiválok, világtalálmányok, fiatalok, katonák és katonalányok, sokgyermekes családok, elvakultak és felvilágosultak, hazafiak és világpolgárok egyszerre. Éghajlata szubtrópusi, növényzete buja, a sivatag mégis kéznyújtásra. Öntözött ország. Vízrel és sajnos rengeteg vérrrel. Holt-tenger és élő lelkiismeret. Holokauszt-múzeum (Yad Vashem) és virágzó, kimeríthetetlen régészet, romok és folytonos építkezés. Bizakodás a jövőben.

Rengeteg volt városfelünkél ott. Ezerszám egykori erdőliek, akik már vissza-visszajárnak. Leginkább repülővel, szívvel és hittel közelíthető meg az ország. Mely békében élne, ha... Izrael.

Aktuális

Reájuk gondolva

Sebestyén Mihály

Háború van. Ismét. 1948 óta, vagy ha úgy tetszik, a XX. század elejétől kezdve a térség feszültségekkal van tele. Robbanásveszély minden órában. Emberek százai haltak meg a harcokban, ártatlan civilként, mikor rajtaütésszerűen az ellenség öldökölni akart. Tegnap és ma. A békekísérletek sorra kudarcot vallottak, holott olykor-olykor felcsillant a béke reménye. Vagy legalábbis egy tartósabb fegyvernyugvásé. Köszönésük: Shalom – béke.

Szentföld. Szent föld sokak számára. Vörös föld a védők és áldozatok számára. Szülőföld vagy befogadó haza azok-

Irodalmi művek (öröm)zenéje

(Folytatás az 1. oldalról)

A szervező csapat – amelyhez 2012-ben csatlakozott a Marosvásárhelyi Kulturális Központ, öt éve pedig a Pro-Kaart Kulturális Egyesület – februárban látott neki a közös munkának, tudása legjavával törekedve arra, hogy idén is újdonságot nyújtson a legrangosabb erdélyi könyves szemle nagyérdeműjének – tette hozzá Káli Király István, majd a helyszínt biztosító, a vásár megszervezéséhez a legnagyobb rugalmassággal viszonyuló és egy különleges, nulladik napi programpontról is gondoskodó intézmény, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház támogatását emelte ki.

– Ebben a városban ennél jobb helyszínt elképzelni sem lehet a könyvek világának megalkotásához, berendezéséhez – hangsúlyozta a főszerző. Káli Király Istvántól azt is megtudtuk, hogy idén 25 – többnyire erdélyi – könyvkiadó jelezte részvételi szándékát a vásáron. Magyarországról hat kiadó érkezik, első alkalommal hozza el legújabb kínálatát a Central Kiadó Központ, továbbá a Cerkabella, a HVG és a Mozaik Kiadó is visszatér.

Beethoven-muzsika szavakba „oltva”

Az ismét gazdagnak ígérkező könyvkiadás mellett változatos irodalmi programok várják majd az érdeklődőket, ezekből a főszerző hármát emelt ki. A vásár első napján, november 16-án, csütörtökön a *Versvariációk Beethoven-témára* című programpontra kerül sor, amely, a könyvünnep idején mottójához – *A könyvek hangja* – illeszkedve, André Ferenc, Erdős Virág, Fischer Botond, Káli Ágnes és Parti Nagy Lajos által megköszönve szólaltatja meg Beethoven muzsikáját, a rendezvény házigazdája Balázs Imre József.

Annak apropóján, hogy a próza-irodalomban az utóbbi időben előtérbe kerültek a történetek, a prózaírók beszélgetése *Az elbeszélés felelőssége* címet viseli, és főként a valós életből merített témák problematikájára összpontosít. Az

eszmecsere vendégei kiváló prózaírók: Egressy Zoltán, Jászberényi Sándor, Tisza Kata, Tompa Andrea és Vida Gábor.

A harmadik kiemelt programpont egy szombati lírai matiné, amely a fiatal, huszonéves szerzők megszólítására irányul, és amelynek két erdélyi és két magyarországi meghívottja van: Demeter Arnold, Káli Ágnes, Kellerwessel Klaus és Vados Anna. Az együttléti házigazdája a szintén fiatal Ferenc-Nagy Zoltán bölcsészhallgató.

Ezenkívül még számos izgalmas irodalmi találkozásra adódik lehetőség: az Erdélyi Szép Szó antológia kapcsán olyan marosvásárhelyi szerzők lesznek jelen, mint Kovács András Ferenc, Markó Béla, Nagy Attila, ugyanakkor fontos szerep jut Karácsonyi Zsolt új könyve bemutatásának is. A legfeljebb háromszereplős beszélgetésekre a vásártér emeletén, az irodalmi kávéházban kerül sor, a több meghívottal zajló találkozót a színház Kistermében tartják.

Felolvasószínház, gyermekkoncert, szononet

Szepessy Előd, a Marosvásárhelyi Kulturális Központ igazgatója kiemelte, hogy a könyvvásár legfőbb törekvése ezúttal is a művek és alkotók, elsősorban az erdélyi magyar szerzők népszerűsítése, ezt szolgálja a vásár lapja is, amit idén is a látogatók rendelkezésére bocsátanak. Szintén ennek a koncepciónak rendelődik alá a tavaly alapított Év Szerzője díj, amelyet idén is kiosztanak egy erdélyi magyar alkotónak.

A könyvünnep kiegészítő programjai egytől egyig a könyvek hangja mottóra rezonálnak. Az idei Bánffy Miklós-évforduló előtt a Király István rendezte *Naplegenda* című felolvasó-színházi előadással tisztelegnek a szervezők, ezt csütörtökön lehet majd meghallgatni. A szemle nulladik napján, 15-én, szerdán Székely Csaba *Az igazság gyertyái* című, a bözödújfalusi székely zsidók abszurd történetéről szóló darabjának bemutatójára kerül sor Sebestyén Aba rendezésében, ezt

Marosvásárhelyi Nemzetközi Könyvvásár, 2022-ben

Fotó Nagy Tibor (archív)

megelőzően Újlaki-Nagy Réka *Székel zsidók* című könyvét mutatják be; a vásár csütörtök délelőtti megnyitóját a Kiskalász zenekar *Hephehupa* című koncertjére várják a gyermekeket; a pénteki nap fénypontja az Év Szerzője díj átadása lesz, amit Pokorny Lia szononetje követ, szombaton pedig a Figura Stúdió Színház *A kis herceg* című előadását lehet megtekinteni a színház Nagytermében.

Pályakezdők az Underground teremben

A marosvásárhelyi könyvvásár szervezőcsapata folyamatosan feszegeti a határait, ezt bizonyítja az idei két újdonság is, amelyeket – a korábbi években a háttérben működő – Pro-Kaart Egyesület szervez. A színház Underground termében helyet kapó, fiatalokat megszólító programokról az egyesület elnöke, *Kriszár Ildikó* számolt be.

Az egyik rendezvény az *Örömszene a könyvért* címet viselő jam session lesz, ahol írók, irodalmárok

és irodalomkedvelők zenélnek együtt – az estre, amelynek házigazdája Szabó Róbert Csaba, mindenkit szívesen látnak –, a másik *Az irodalom hangja* című est, ahol pályakezdő alkotók mutathatják be műveiket, a moderátor szerepét B. Szabó Zsolt vállalta el.

Tízéves az olvasójáték

A könyvünnep gyermekprogramjainak felelőse, *Makkai Kinga* elsősorban az idén tizedik alkalommal zajló, négy korosztály számára meghirdetett olvasójátékról szólt, amelyre ezúttal több mint 200 csapat nevezett be, a kijelölt könyveket 633 diák fogja elolvasni.

– Úgy érezzük, hogy szinte mozgalommá vált az elmúlt évtizedben a fiatal olvasók kinevelése, felneltünk egy generációt – emelte ki Makkai Kinga. A hagyomány szerint a vetélkedő résztvevői a vásár alatt a művek szerzőivel – Kolozsi Lászlóval, Pifkó Céliával, Egressy Zoltánnal és Bernáth Zsoltal – személyesen is találkozhatnak.

Az idei könyvvásár gyermekfog-

lalkozásain előtérbe kerül az irodalmi élményekhez kapcsolódó zene. Csütörtökön és pénteken délután a legfiatalabb vásárlatókat babakoncerten vehetnek részt, a kufilmeséért rajongó aprónép pedig azok megalkotójával, Dániel Andrással találkozhat a könyvünnep alatt. Jelen lesz továbbá Tasi Katalin, a Papírszínház-mesék szerzője, szombat délelőtt Bajzath Mária mesél, és a Szivárvány, valamint a Napsugár gyermeklapok főszerkesztője, László Noémi, továbbá Szántai János is színesíti a gyermekeknek szóló programokat.

A sajtótájékoztató végén *Pál D. Attila*, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház kinevezett vezérigazgatója a vásár nulladik napi színházi programjáról szólt, illetve reagált Káli Király István köszönő szavaira. Az intézményvezető úgy gondolja, hogy a könyvünnep kinötte a színház épületét, ugyanakkor büszke arra, hogy mégis az általa képviselt intézmény adhat újra otthon a rangos rendezvénynek, amelyet a távolból évek óta csodálattal figyeltek.

Nyilatkozatban ítélte el az Izrael elleni támadásokat a román parlament

Nyilatkozatban ítélte el az Izrael elleni támadásokat a román parlament két háza szerdai együttes ülésén, és a dokumentumban „a lehető leghatékonyabb mechanizmusok létrehozásának szükségességét” hangsúlyozták a szabadság, demokrácia és az emberélet védelmében.

A dokumentum szerint a képviselőket és szenátorokat sokkolta „a Hamász terrorista szervezet Izrael elleni barbár terrortámadása”, amely a civil lakosság ellen irányult. Mint leszögezik, az ártatlan áldozatok magas száma jelzi, hogy a biztonság biztosításához „állandó éberségre” van szükség.

A nyilatkozatot Silviu Vexler, a romániai zsidó közösségek szövetségének elnöke olvasta fel. A képviselők hangsúlyozták, hogy a terrorizmus és a gyűlöleten alapuló különböző ideológiák elleni harc az egész társadalom kötelessége és közös felelőssége jelenleg és a jövőben is.

A parlament tagjai a dokumentumban szolidaritásukról biztosítják Izraelt és polgárait, részvétüket fejezik ki az áldozatok hozzátartozóinak, és – mint írják – „figyelemmel és aggodalommal” kísérik az elhurcolt túszok sorsát.

Kinyilatkoztatták, hogy elkötelezettek a terrorizmus elleni harc mellett, és felkéri a hatóságokat, tegyenek meg mindent a romániai zsidó közösségek védelmére, az esetleges

romániai incidensek megakadályozása érdekében.

Az RMDSZ álláspontját Csoma Botond képviselőházi frakcióvezető, szóvivő ismertette, hangsúlyozva, hogy a szövetség „határozottan elítéli a Hamász terrorszervezet Izrael ellen elkövetett barbár támadását”.

„Akkor, amikor fiatal fesztiválzók közé irányítanak gyilkos rakétákat, vagy csecsemőket fejeznek le, nőket hurcolnak el és erőszakolnak meg, amikor ártatlan civilek vannak célkeresztben, azt nem lehet másnak nevezni, mint barbár mészárlásnak” – idézte a szóvivőt az RMDSZ közleménye.

Csoma Botond hangsúlyozta, hogy Izraelnek joga van megvédeni állampolgárait, és Európában mindent meg kell tenni annak érdekében, hogy „ne hagyják felerősödni, ne biztosítsanak táptalajt a gyűlölet ideológiájának”.

A nyilatkozatot 284 támogató és három ellenszavazattal fogadta el a parlament.

A külügyminisztérium közölte, hogy szerdára virradóra újabb 283 román állampolgárt sikerült hazamenekíteni Izraelből három repülővel. A Tarom légitársaság két gépe Tel-Avivból, egy pedig a jordániai Ammanból szállt fel.

Luminița Odobescu külügyminiszter szerdai közlése szerint eddig összesen 1800 román állampolgárt menekítettek ki a zsidó államból. (MTI)

Az alsóház elutasította a Románia és a Moldovai Köztársaság egyesülését követelő jogszabálytervezetet

A képviselőház szerdán elutasította Diana Őșoacăă független szenátor két törvénytervezetét.

Az egyik tervezet Románia egyesülését szorgalmazta a Moldovai Köztársasággal. A másik a Románia és Ukrajna közötti jószomszédi kapcsolatokról és együttműködésről szóló szerződést ratifikáló 1997/129-es törvényt módosítaná úgy, hogy követeli Románia történelmi területeinek, nevezetesen Bukovina északi részének, Herta és Budzsák tartományának, a történelmi Máramarosnak és a Kígyó-szigetnek a Romániához való visszacsatolását. A képviselőház külügyi szakbizottsága mindkét tervezetet negatívan véleményezte.

Az első jogszabályjavaslat elutasítását azzal indokolták, hogy Románia kormánya elismerte a Moldovai Köztársaság függetlenségét 1991. augusztus 27-én, és „a román parlament is nagy megelégedettséggel nyugtázta a chișinăui parlament történelmi határozatát”. Emellett Románia külpolitikájának egyik fő prioritása a Moldovai Köztársaság uniós csatlakozásának aktív támogatása.

Az alsóház plénuma 213 szavazattal elutasította a tervezetet. Egy képviselő szá-

vazott az elfogadása mellett, 11-en tartózkodtak, egy törvényhozó nem szavazott.

A második tervezet esetében a szakbizottság úgy vélte, hogy az ukrán területek visszacsatolása Romániához a nemzetközi jog megsértését jelentené, és ellentétes az államok szuverenitását és területi integritását biztosító, az ENSZ Alapokmányában foglalt kötelező erejű normákkal.

„Továbbá a helsinki záróokmányban (1975) Románia a többi aláíró állammal együtt vállalta, hogy tiszteletben tartja Európa határainak sérthetlenségét, és tartózkodik a határok elleni bármilyen támadástól. A román–ukrán határ tiszteletben tartásának kötelezettségét kétoldalú szinten nemcsak a Románia és Ukrajna közötti jószomszédi kapcsolatokról szóló szerződés, hanem a román–ukrán államhatárrendszerről, a határhelyekben való együttműködésről és kölcsönös segítségnyújtásról szóló román–ukrán szerződés is megerősítette” – olvasható az indoklásban.

Az alsóház 233 szavazattal, két tartózkodás mellett elutasította a tervezetet, egy képviselő támogatta, ketten pedig nem szavaztak.

Mindkét jogszabályjavaslatot a szenátus vitatja meg döntő házként. (Agerpres)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

30 éves a Talentum Alapítvány

A tehetséges gyermek felbecsülhetetlen kincs

Az Esélyek és álmok a Talentummal című gálaesttel ünnepelte fennállásának harmincadik évfordulóját pénteken a Kultúrpalota kistermében a marosvásárhelyi Talentum tehetséggondozó alapítvány. Három évtizede kis tehetségek kibontakozását segítik, illetve évek óta felkarolnak olyan hátrányos helyzetű, de jó képességű gyerekeket, akiknek támogatás hiányában esélyük sem lenne arra, hogy sikereket érjenek el és majd helytálljanak az életben.

Menyhárt Borbála

A marosvásárhelyi Talentum Alapítvány változatos szabadidőprogramokat kínál a valamely területen tehetséges óvodás- és kiskisiskoláskorú gyermekeknek a képességfejlesztő, tehetségfeltáró és -fejlesztő foglalkozásokon. Teszi ezt tehetségkutató és -gondozó programok (rajz, zene,

matematika-logika, számítógép, kézügyesség, beszéd-készség, mese- és versmondás, színjátszás, környezeti nevelés stb.) révén.

Emellett hatékony segítséget nyújtanak a személyiségzavarokkal, tanulási problémákkal küszködő, halmozottan hátrányos helyzetű 5-16 éves gyermekeknek. A hátrányos helyzetű családokat célzó *Esély* programjuk személyiségfejlesztő, beilleszkedést elősegítő tréningeket, kulturális, szabadidős tevékenységeket, szociális támogatásokat foglal magába a gyerekeknek, de a szülőknek is segítenek, amennyiben igény van rá.

A harmincadik születésnap gálaesten elsőként *Dóczy Tamás*, az alapítvány elnöke köszöntötte a jelenlegi és egykori munkatársakat, az önkénteseket, valamint a gyerekeket, akiknek az alapítvány a segítségükre volt a szárnyaik bontogatásában, majd meghatódva emlékezett vissza az elmúlt, igen csak eseménydús harminc évre.

A Talentum Alapítványt 1993-

ban 24 alapító tag és négy vásárhelyi egyházközség támogatásával sikerült létrehozni, lelkes támogatója és első elnöke Horváth Szabolcs tanár volt. A tevékenységek akkoriban a Gecse utcai református paróikia egyik termében kezdődtek el, a jelenlegi Vihar utcai székházat két évvel később, pályázat révén az *Ilylyes Alapítványtól* kapott támogatásnak köszönhetően sikerült megvásárolni.

– Azt vallottuk, hogy minden gyerekben különleges értékek rejlenek, néha mélyen elásva. Ezeknek az értékeknek a felfedezésére, képességeik kibontakoztatására, és életminőségük javítására vállalkoztunk. Vekerdy Tamással vallottuk, hogy „A szeretet nyitja fel a szemünket a gyermek rejtett értékeire, és segít csendes társává szegődni a célba jutásában, hogy azzá fejlődjön, ami benne van elrejtve, önmagává váljon”. Az oktatók módszereinek jellemzője a gyermekközpontúság, figyelembe véve az elvárásait, találékonyságát, füg-

getlen, kreatív gondolkodását, az erős oldalát, így a számonkérés és minősítés helyett inkább az önálló tevékenység, az alkotó szabadság és a tapasztalatszerzés volt a legfontosabb. A türelem, az elfogadás és a szeretet légkörében próbáljuk előcsalogatni a gyermekből azokat a tehetségeket, amelyek benne rejtőznek, és elindítani őt azon az úton, amelyen a legsikeresebb lehet.

Tehetséggondozó tevékenységeket szerveztünk óvodások és kiskisiskolások számára, volt általános képességfejlesztés a kicsiknek, rajz-, színjátszó, tánc-, matek-logika csoport. Figyeltünk a kézügyesség, a beszéd-készség fejlesztésére, valamint a környezeti nevelésre – sorolta *Dóczy Tamás*.

Válaszként a közösségben felmerülő igényekre, 1999-től elindították az *Esély* programot, és ezáltal új fejezet nyílt az alapítvány életében, a szociálisan hátrányos helyzetű családokban élő, de jó képességű, tehetséges gyerekek fejlesztését és felzárkóztatását vállalták fel. A program támogatója a mai napig a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szociális osztálya. Majd 2003-ban ismét bővítették a szolgáltatásaikat, új programjuk keretében az állami gondozásban lévő gyermekekkel és fiatalokkal kezdtek el foglalkozni, és a mai napig tartó együttműködés kezdődött el a Maros Megyei Gyermekvédelmi Igazgatósággal – ismertette az alapítványnál zajló tevékenységeket az elnök.

„Harminc éve szükség van ránk!”

A szociális programokról azok megálmodója és elindítója, *Kacsó Erika* pszichológus beszélt. Mint mondta, egy személyes történet nyomán született meg az *Esély*

programjuk. Az iskolákban személyiségfejlesztő tevékenységeket tartott, és ott találkozott egy kislánnyal, aki dróttal megkötözött csizmában járt, mindenki csúfolódott vele, kiderült, hogy árvaházban is nevelkedett, az apja börtönbe került. A kislány azonban nagyon értelmes volt és a szakember akkor döbönt rá, hogy rengeteg hasonló helyzetben élő gyerek él körülöttnünk, akik, ha nem kapnak valamilyen támogatást, ha valaki nem karolja fel őket, elvesztődnek, hiába okosak és tehetségesek, hiszen a család segítségére nem számíthatnak. A szociális program elindításakor, kezdetben 11 gyerek járt az alapítványhoz, ez a létszám azonban mára negyvenre nőtt. Néhány év múlva pedig elkezdődött egy kiváló együttműködés a gyermekvédelmi igazgatósággal, a családi típusú házakban nevelkedő gyerekekkel is foglalkozik az alapítvány, segítenek nekik megtalálni önmagukban azt, amire majd az életben való boldoguláshoz szükségük lehet.

– 30 évvel ezelőtt is szükség volt ránk, ma is szükség van ránk, és a jövőben is szükség lesz, hiszen mindig lesznek olyan gyerekek, akik támogatásra szorulnak annak érdekében, hogy ne vesszenek el, és boldogulni tudjanak az életben – zárta a beszámolóját *Kacsó Erika*.

Az ünnepségen megemlékeztek az alapítvány egykori munkatársairól, önkénteseiről is, díszoklevéllel köszönték meg a munkájukat, levetítettek egy kisfilmet az alapítványról, valamint egy fiatal lány is mesélt azokról az élményekről, amelyekkel a Talentumnál töltött idő alatt gazdagodott. A gálaestet zenei műsor tette még színesebbé.

Új komputertomográfot kapott a marosvásárhelyi SMURD

Az Egészségügyi Minisztérium 3,545 millió lejes támogatást utalt ki a Maros Megyei Sürgősségi Kórháznak performáns egészségügyi felszerelések beszerzésére, így a sürgősségi eseteket ellátó SMURD számára egy korszerű, nagy telje-

sítményű komputertomográf-készüléket vásároltak. Az új gépnek köszönhetően a beteget érő sugárdózis a fele, mint a régi készülék esetében – közölte lapunkhoz eljuttatott közleményében a kórház sajtóosztálya.

A SMURD régi CT-készülékének lecserélése igencsak időszerrű volt, hiszen 2012 óta használják, a koronavírus-járvány időszakában maximálisan kihasználták, és több alkalommal meg is hibásodott, a javítása pedig rendkívül költséges. A Maros Megyei Sürgősségi Kórház vezetősége szerint minden alkalommal megpróbálták minél gyorsabban orvosolni a meghibásodásokat, hogy a betegek ellátásában ne legyen fennakadás, de egyértelmű volt, hogy új és performánsabb gépre van szükség.

Az új komputertomográf, amelyet hivatalosan október 6-án helyeztek üzembe, egy rendkívül performáns készülék, óriási előnye, hogy a beteget a vizsgálat során 50%-kal kisebb sugárdózis éri, mint a régi géppel végzett vizsgálatkor.

A régi berendezést szétszerelték, és használaton kívül helyezték, a helyiséget pedig, ahol helyet kapott

az új CT-készülék, felújították. A beszerelés, illetve engedélyeztetés után következett a gépet működtető személyzet képzése. Ez idő alatt a

komputertomográf-vizsgálatra szoruló sürgősségi eseteket a kórház radiológiai részlegén látták el. (*menyhárt*)

Néhány reptér már túlszárnyalta a 2019-es csúcsev forgalmát

Ha van utas, lesznek járatok

A Romániai Repülőterek Egyesületének tájékoztatása szerint augusztusban több mint 31 ezer utas vette igénybe a Marosvásárhelyi Transilvania Repülőteret. Ezzel az eredménnyel a vidrátszegi légikikötő országos viszonylatban a nyolcadik helyet foglalja el. Idén augusztusban összesen mintegy 2,6 millió utas fordult meg a 17 romániai repülőtéren, ez ötszázalékos forgalomnövekedést jelent a tavalyi év hasonló időszakához képest. Az augusztusi toplistát toronymagasan a bukaresti Otopeni vezet, közel másfél millió utassal, Kolozsvár a második, 356 ezer utassal, majd következik Jászvásár (249 ezer), Temesvár (142 ezer) és Szucsáva, 84 ezer utassal. Mi kell egy repülőtér jó működéséhez? Mitől válik vonzóvá egy légikikötő a turisták számára? Mikor éri meg egy légitársaságnak járatokat indítani egy-egy régióban? – többek között ezeket a kérdéseket boncolgatták az augusztus végi Vásárhelyi Forratagon szervezett beszélgetésen Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke, Kelemen Barna, a marosvásárhelyi World Travel Shop utazási iroda vezetője, és Szegedi Attila hátizsákos utazó.

Menyhárt Borbála

Péter Ferenc szerint a turisták elsősorban a desztináció függvényében választanak repteret, azt, ahonnan van járat az általuk kinézett célállomásra, illetve elérhető a légitársaság is, amellyel szívesen utaznak. Mint mondta, azzal is számolni kell, hogy Marosvásárhelyről jelenleg több desztinációra indulnak járatok, amelyekkel több mint száz célállomás érhető el, hiszen ha elrepülünk Budapestre, Memmingenbe vagy Dortmundba, onnan számos úti célra repülhetünk tovább. A megyei tanácselnök megjegyezte, nagyon fontos a turisztikai irodák szerepe, mivel nem mindenki tudja kiválasztani a számára legmegfelelőbb járatot, szolgáltatást, nem min-

tünk a budapesti reptérre, aznap valamikor az esti órákban volt a járatunk, tehát gyakorlatilag szinte 24 órát utaztunk, amíg megérkeztünk a célállomásra, de így is elégedettek voltunk. Ma már az utasok azt szeretnék, hogy a lakhelyükhöz minél közelebről induljon a gép, könnyedén kijussanak a reptérre, legyen minél kényelmesebb az utazás, kerüljön minél kevesebbe, és a lehető leggyorsabban érkezzenek meg – ismertette a turisták legfontosabb elvárásait az utazási szakértő.

Mint mondta, a vakációk megtervezésekor előny a vásárhelyi indulás, idén is volt Vásárhelyről Görögországba, Krétára járat, és rekordszámú nyaralást értékesítettek, ilyen sokan egy évben sem utaztak Krétára, mint az idén. Tehát a repü-

körvonalazódik, amely ugyancsak az utasok kényelmét szolgálja majd, egy nyertes pályázat révén egy új, kilencezer négyzetméteres terminál épül, így a tervek szerint a jövő év közepére sokkal kényelmesebb körülmények között tudják majd fogadni az utasokat a vásárhelyi repülőtéren.

Kelemen Barna megjegyezte, a kisebb városokhoz tartozó, regionális repterekkel szemben egyértelmű, hogy nem lehetnek olyan elvárásaink szolgáltatások szempontjából, mint például egy fővárosi reptérrel szemben. A vásárhelyi reptérnek is megvannak a maga szolgáltatásai, és szerencsére egyre minőségibbek, előny például, hogy van parkolási lehetőség elérhető áron. Igaz, a nyári hónapokban zsúfolttá tud válni a parkoló, hiszen nyáron a charterjáratok üzemelése idején több száz turista fordul meg naponta a reptéren.

Nem kell tartani attól, hogy Brassó elszippantja az utasokat

A beszélgetést moderáló István Szidónia rádiós szerkesztő kérdése, hogy az új brassói reptér megjelenése jelent-e komoly veszélyt a vásárhelyi légikikötő működésére, Péter Ferenc kifejtette, Marosvásárhely mintegy száz kilométeres körzetében három másik reptér is működik, a kolozsvári, a nagyszebeni és most már a brassói is. – Világszinten olyan méretű

hogy mindenik légikikötő megpróbáljon jobb és jobb ajánlatokkal előrukkolni, tehát inkább a pozitív oldalát nézem a brassói reptér megjelenésének – hangsúlyozta a marosvásárhelyi repülőtér fenntartásáért felelős Maros Megyei Tanács elnöke.

A brassói reptér kapcsán Kelemen Barna hozzátette, valamilyen szinten „lopkod” utasokat, előfordul, hogy Hargita, Kovászna megyei nyaralók már inkább onnan kérnek ajánlatokat például a charter desztinációkra.

A valóság azonban az, hogy egyre növekvő tendenciát mutat az, hogy milyen gyakorisággal mennek nyaralni az emberek. Sokan nemcsak évente egyszer utaznak el, hanem ezt kiegészítik akár rövidebb kiruccanásokkal, például európai nagyvárosokba. – Nem kell aggódni amiatt, hogy a környezetünkben egyre több reptér van, mivel ezzel párhuzamosan az utasszám is jelentősen nő. Nincs elegendő repülőgép, például az egyik közismert légitársaság 300 repülőgépet rendelt meg a következő tíz évre. És ezt komoly felmérések alapján teszi. Néhány reptér már túlszárnyalta a 2019-es év forgalmát, ami a turizmusban a csúcshoz számít. A szakemberek azt jósolták, hogy csak a 2024-es év végére fogjuk újra elérni azt a szintet, de korábban bekövetkezett. Repterek nélkül már nem tudunk létezni, minden aktivitás, mind az üzleti életben, mind a vakációzás terén ehhez van kötve. Az utasok körében nagyon szűk már az a réteg, amely bevállal autóbusszos kirándulásokat, a jelenlegi üzemanyagárak mellett pedig sokan átgondolják a saját autójával való utazást is, tehát a repülőt választják a legtöbben – tette szövé a World Travel Shop utazási iroda igazgatója.

Nyugaton jóval többet utaznak repülővel

Péter Ferenc szerint a statisztikai adatok alapján a romániai lakosok több mint egyszer utaznak évente, 1,2-1,3 körül mozog ez az arány, míg a nyugati országokban több mint négyszer utaznak repülővel egy év leforgása alatt, és a tendenciák növekvőek. Mint mondta, a helyi turizmus fejlesztése szempontjából is fontos a reptér, hiszen Maros megye országos viszonylatban is népszerű turisztikai célállomás, ha pedig a székelyföldi régiót nézzük, az ide érkező turisták több

mint fele Maros megyébe érkezik, Szováta, Segesvár, Marosvásárhely mind népszerű úti célok.

Kelemen Barna úgy véli, állami szinten nem teszünk eleget annak érdekében, hogy népszerűsítsük az országot, és idevonzzuk a külföldi turistákat. Ezt támasztja alá az is, hogy Berlinben márciusban, a világ legnagyobb utazási vásárán Románia nem rendelkezett külön standdal. – Nagyon fontos ilyen szabású rendezvényeken részt venni, nem hiába volt jelen például Jemen vagy Etiópia, amelyek rettenetesen szegény országok, de mégis befektetnek az országimázsba, hiszen tudják, hogy a turizmus rengeteg pénzt tud hozni egy országnak. Ez a hozzáállás sajnos beszedes arra vonatkozóan, hogy mit fektetünk az országimázsba, mit teszünk annak érdekében, hogy idevonzzuk a külföldi turistákat, holott a potenciál fantasztikus, rengeteget tud kínálni ez az ország – hangsúlyozta Kelemen Barna.

Utas és még több utas, ez kell az új járatok indításához

A kérdés kapcsán, hogy mikor éri meg egy légitársaságnak új járatot indítani, Péter Ferenc rámutatott: egy reptér jó működéséhez minél több utasra van szükség, ha nincs utas, nincs járat. Köztudott, hogy a tavasszal Vásárhely–Bukarest között is indult járat, de mivel nem lehetett megtölteni a repülőt, egy idő után megszűnt. Hasonló problémák merültek fel az egyiptomi járat kapcsán is, míg a járvány idején, amikor a legtöbb ország nem fogadott turistákat, és Egyiptomba lehetett utazni, tele voltak ezek a járatok, idén tavasszal azonban a Kolozsvárról Egyiptomba tartó gép félig volt, tehát olyan körülmények között, amikor Kolozsvár Vásárhelylyel, Besztercével és a környező településekkel együtt nem tud megtölteni egy repülőt, nem fognak még egyet indítani.

Kelemen Barna hozzátette, a légitársaságok komoly kutatásokat végeznek arra vonatkozóan, hogy mely reptérre „törjenek be”, milyen járatokat indítsanak. A charterjáratokat választók közül is sokan kérdezik, hogy miért nincs újdonság, vágyunk új úti célokra, de vannak olyan desztinációk, amelyek a fővárosból is nehezen elérhetők, nem-hogy egy kisebb reptérről, a légitársaságnak pedig minden esetben meg kell hogy érje ezeket működtetni.

denki tudja például, hogy Egyiptomban melyik szálloda jó, ők pedig érdemben tudnak megfelelő ajánlani.

Előny a vásárhelyi indulás, de kevés a lehetőség

Kelemen Barna, akinek sokéves tapasztalata van a turizmus terén, és ő maga is havi rendszerességgel repül, rámutatott: sok esetben bemennek hozzájuk az utazási irodába a turisták, mondván, hogy el szeretnének menni szabadságra, de nem tudják hová. Ilyenkor próbálnak lehetőségeket ajánlani, és a tapasztalat az, hogy ha van rá lehetőség, általában a legközelebbi reptérről szeretnének indulni.

– Vannak nagy tapasztalattal rendelkező utazók, náluk már inkább a desztináció a fontos, ennek függvényében kell választani repteret, ahonnan az megközelíthető. Az igazság azonban az, hogy ma Marosvásárhelyről néhány charter- és néhány menetrend szerinti járaton kívül nagyon nincsenek lehetőségek. Amikor 25 évvel ezelőtt elkezdtem utazni, két reptér volt úgymond közel hozzánk, ahonnan el lehetett jutni vakációzni, az egyik a bukaresti Otopeni, a másik pedig a budapesti. Délután 4-kor felültünk a buszra, hajnali 4-kor megérkez-

lős utak megtervezésekor elsőbbséget élvez Vásárhely, aztán Kolozsvár, ugyanakkor sokan válnak, hogy leutaznak Bukarestbe, mert sokkal színesebb a kínálat, de valamiért mégis sokan inkább Budapestet választják, ha távolabbi, különlegesebb célállomásokra szeretnének eljutni.

Nem telt házas, de végre van járat a városból a reptérre

Mint ismeretes, sokáig gondot okozott, hogy nem volt buszjárat, amivel az utasok eljuthattak Marosvásárhelyről a reptérig, illetve landolás után a légikikötőből a megyeszékhelyre.

– Nagyon örülünk annak, hogy sikerrel járt a versenytárgyalás, és végre van buszjárat a város központjából a repülőtérig. Sokan igénybe veszik, de tény, hogy nemigen van telt házas járat, ugyanis még mindig úgy gondolják az emberek, hogy kényelmesebb saját autójával kijutni a reptérig. De ilyen körülmények között is nagy szükség van erre a járatra, hiszen akadnak olyan turisták, akiknek nincs lehetőségük másként eljutni a reptérre, a taxi elég drága, tehát számukra biztosítani kell ezt a lehetőséget – mutatott rá Péter Ferenc. Hozzátette, egy beruházás is

utasszám-növekedés van – azt az időszakot kivéve, amikor a járvány tombolt, minden évben van növekedés –, hogy ebbe belefér a négy reptér ebben a régióban. Minden reptér konkurenciát jelent Vásárhelynek, de nem olyant, amitől tartani kell, ugyanis Brassónak megvan a saját közege. Ha megnézzük, hány brassói vagy Brassó környéki utas repült Vásárhelyről, a tapasztalat az, hogy nagyon kevés. Fontos, hogy megnézzük, hogy a Vásárhelyről repülő személyek a régió mely településeiről érkeznek, és hová van igény, hogy eljussanak. Ha az igényekhez igazodva megfelelő szolgáltatásokat és megfelelő járatokat tudunk indítani, jól működhet a vásárhelyi reptér. Például az összes, Marosvásárhelyről induló budapesti járat tele van, és ha a heti hatodikát is betennénk, az is tele lenne. Kolozsvárról már kevésbé van igény budapesti reptérre, hiszen onnan már inkább autójával mennek az emberek. A Vásárhelyről induló charterjáratok, a németországi, a londoni menetrend szerinti járatok nagyon jól működnek, telt házasak. Tehát minden térségnek megvan a maga specifikuma, a sajátos igényei, ezért mind a négy reptér meg tud élni a régióban. Ugyanakkor ez a típusú konkurencia arra ösztönöz,

Színés Világ

XX. évf. 41. (880.) szám, 2023. október 12., csütörtök

Kiegészítés a pisai ferde torony kapcsán

Bárdosi Sándor

A Népszava augusztus 10-i számában megjelent pisai ferde toronyra vonatkozó megemlékező cikk kapcsán, építési művezetői és feltalálói minőségemben jogosultnak tartom magam e cikkben leírtak mellé egypár személyes vonatkozású kiegészítő megjegyzést hozzáfűzni – nyilván a kérdései szándék teljes kizárásával, csakis a tiszta valóság jegyében –, ugyanis az 1984-ben született, 1987-ben az Országos Találmányi Hivatalnál bejegyzett és 1989. március 28-án szabadalmaztatott találmányom a pisai ferde torony továbbdőlésének megállítására vonatkozó ötletemet tartalmazza, mellyel három nemzetközi találmányi vilákiállításon vettem részt, és amelyet mindhárom helyen – Kuala Lumpurban (Malajzia), Varsóban, Budapesten – a külön-külön 11 tagból álló nemzetközi zsűri aranyéremre méltatott, Budapesten megkaptam ráadásul az Európa Géniusza kitüntetés is.

Találmányom lényege, hogy a dőléssel ellentétes oldalon vasbeton süllyesztőszekrényt juttatunk megfelelő mélységig az ép talajba, azt feltöltjük ölommal, és ebből a süllyesztőszekrényből vasbeton gerendákkal a torony alá nyúlunk, és így a kialakított vasbeton gerenda tenyér automatikusan átveszi a torony teljes terhet, melynek ellensúlyát az ölommal feltöltött keszon fogja képezni, míg a világ világ.

Az említett augusztus 10-i újságcikk hitelesen felsorolja az évszázadok során született ötleteket, konszolidálási próbálkozásokat, de azt is, hogy egyik sem hozta meg a kívánt eredményt, csakis a 2011-ben befejezett konszolidálási munkát, amely által a szakemberek szerint legalább 300 évig stabil marad a torony állapota. Kérdés: majd akkor fog érvényt nyerni az én ötletem? Reméljük, 300 év múlva sem lesz késő.

1984-ben, amikor az építési művezetőit végeztem – építészeti mesterszolgálatnak nevezzük mi Romániában –, történetesen az Előre napilap egyik számában olvastam egy Brunello Palla nevű egyetemi professzor nyilatkozatát, akit a pisai hatóságok kértek fel a torony dőlési szögének fokozatos ellenőrzésére. Szerinte a torony akkor dől, amikor a pisai öbölben a vízszint apad. Beindult a fantáziám, és arra a következtetésre jutottam, hogy a torony egyik felével a pisai öböl a valamikori part élére, míg a másik felével az évezredek során szárazfölddé átalakult hordalékra épült, mely hordalék, mint a szivacs, ha vízzel telítődött, tartja a ránehezedő terhet a hátán, de vízvesztést követően összeroskad, és vele együtt a rajta levő tárgy is

elveszti stabilitását, roskadni kezd, és ezt a süllyedési folyamatot a pisai torony esetében csakis úgy lehet megállítani, ha a dőléssel ellentétes oldalon ellensúlyt képezzünk, mégpedig egy ölommal feltöltött vasbeton süllyesztőszekrény segítségével, amelyet az előzőkben leírtam.

Ezt papírra is vettem – persze román nyelven –, és egy román nemzetiségű volt tanügyi kollégának – még liceumi oktatómesteri koromból – véleményezést végeztettem. Ő nagyon érdekesnek találta, de figyelmeztetett, ha lefordítatom olaszra, és ki akarom küldeni Pisába, akkor feltétlen engedélyt kell kérnem az akkori államhatalom „fekete madarától”, a szekutól.

Jelentkeztem is a dicsőszentmártoni szekuritate egyik ezredésénél, az persze, amikor megtudta, hogy mire vonatkozik „írományom”, csak épp azt nem kérdezte meg, hogy mikor jöttem ki a dicsőszentmártoni diliházból, de nagy ironikusan megnyugtatót, hogy ha nem tartalmaz semmi politikai vonatkozásút, biztosra vehetem beleegyezésüket. Erre fel írtam az olasz követségnek, és egy Gianfranco Silvestro nevű technikai igazgató szívélyesen 10 napon belül válasza mellé levelem, és készséggel felajánlotta személyes segítségét is, ha tisztelem teszem nála Bukarestben. De közvetlenül e levél postai kézbesítését követő napon már egy milicista altiszt kopogtatott lakásunk ajtaján, és ellenkezést nem tűrő hangon berendelt a szekus ezredeshez, Berindei Nicolaéhoz. Az pedig, mintha kicserélték volna, tudtomra adta, hogy sürgősen jelentkezni kell a megyei szekuri-

táténál. Amikor sorra kerültem, egy kakaskodó, alacsony termetű alezredes – utána tudtam meg, hogy Cherecheș Romannak hívják – rám förmelt: kívül beszéltem, még kinek mutattam meg a találmányomat? Én elképedtem, és hebegve-habogva kérdeztem rá, hogy ez találmány? Ő rávágta, hogy igenis, nagyon értékes találmány, és addig nem küldhetem ki Olaszországba, míg Romániában nem szabadalmazták, hogy a hazának is haszna szármasson belőle. Beismerem derekasan, hogy az örömtől, hogy én feltaláló lettem, nem találtam helyemet, nyugtomat, és hozzáálltam sürgősen ötletem szabvány szerinti kidolgozásához. Ebben a dicsőszentmártoni Vegyipari Kombinát egyik feltalálójára, Iszlai Géza mérnök volt segítségemre. S amikor elkészültem a szabványszöveggel, akkor adták tudtomra, hogy az Országos Találmányi Hivatalnál (OSIM) a bejegyztetés csakis titkos postán keresztül történhet meg. Mivel én – a művezetői elvégzése után – a helyi Tárnaveanca szövetséget építészeti szekcióját a 101-es rendelet szerint ügykeztem, a szövetséget elnökömhez fordultam titkosposta-ügyben. De ő elutasított, hogy ők nem rendelkeznek ilyesmivel, ugyanúgy a Szövetkezetek Megyei Szövetsége, de a helyi Néptanács is, és még sokan mások, mindenhol azzal érvelve, hogy titkos postája csakis a miliciának és a szekuritaténak lehetséges. Ez az állításuk persze nem felelt meg a valóságnak, de én ezt nem volt honnan tudjam, hisz ilyen esetem még nem volt addig. Így visszamentem a megyei szekuritatéra, és arra kértem „tovarásul” colonel Cherecheș Romant, hogy mivel

nem találtam titkos postát sehol, és emiatt nem tudom a haza szolgálataiba állítani találmányomat, engedje meg, hogy mint egyszerű ötletet kiküldjem Pisába, s azzal lezártnak fogom tekinteni az ügyet. Rám meredt, és egy kis habozás után kijelentette, hogy elküldik ők, de azzal a megjegyzéssel, hogy az illetékeket, ami a bejegyzéssel és az utána következőkkel jár, az OSIM ne tőlük várja, a titkos posta tulajdonosától, hanem a megnevezett feltalálótól. Nyilván készséggel beleegyeztem, és így 1987. május 11-i dátummal megtörtént találmányom bejegyztetése.

Ezek után világosodott meg előttem, hogy azért kaptam mindenhol az elutasító választ a titkos posta ügyében, mert az illető szocialista vállalat, intézmény kellett volna állja a költségeket, ami első fokon is 870 lej volt, jelentős összeg, amit nem tudott az illető szocialista egység elfogadható törvényességgel elkönyvelni, mivel nem voltam náluk alkalmazva.

Eltelt közel 2 hónap a bejegyztetés után, és értesítettek a dicsőszentmártoni Néptanáctól, hogy jelentkezzen náluk, mert a titkos postájukra érkezett Bukarestből számomra egy levél. Amikor felrottam a titkár elvtársnak, hogy most van titkos postájuk és akkor nem volt, azt válaszolta: ha alkalmazottjuk lettem volna, a fizetendő díjakat el tudták volna számolni, így el kellett – ha egy kis lódtással is – utasítsanak.

Kedves mai feltalálók! Ilyen időket éltünk mi, mai nyugdíjas feltalálók – közel a nyolcvanhoz –, akkor és ma sem élünk sokkal különbül, hisz „keményen” éljük a cardok és a szellemi alkotók diszkriminatív világát, hiszen a 8-as törvény szerint a zeneszerzők, írók, előadóművészek, építésszek mind

jogosultak az 50%-os nyugdíjkiegészítésre, de mi, feltalálók, mivel egyes parlamenti képviselők szerint nem végzünk közvetlen „közhasznú” munkát, nem vagyunk jogosultak erre az állami kegyre. De épp ezért te, fiatal feltaláló kolléga, a mai divat szerint ne vedd nyakadba a világot, hanem maradj hazádban, annak reményében, hogy úgy, ahogy az én találmányom sokak, de főleg egy akkori kutatómérnök, dr. Ștefănică Maria figyelmét is felkeltette, a te találmányod is célba ér, ha később is, esetleg a IV. generáció jóvoltából. De akkor sem lesz késő.

S ebben a titkos postára érkezett levélben ez a kutatómérnök, dr. Ștefănică Maria felrendelt Bukarestbe a Kutatóintézethez bizonyos állításaim hitelesítése végett. Tőle tudtam meg, hogy találmányom szövege először dr. Dinu Morar mérnökhöz, akadémikushoz – Elena Ceaușescu „jobbkezehez” – került, aki már 15 éve foglalkozott a pisai ferde torony ügyével, eredménytelenül, és amikor elolvasta az én konszolidálási „fejtegetésemet”, eksztázisba esett, üvöltözött, asztalhoz csapkodta dossziémat, azt kiabálva, hogy lehetetlen, hogy ilyen egyszerű módszerrel megállítható a torony.

Mivel az OSIM a kutatóintézettől megfelelő választ várt ötletem szabadalmaztatását illetően, ez a kutatómérnök egy teljes körű geotechnikai adatbázist kért tőlem, amit csak a pisai hatóságoktól lehetett beszerezni, és azt mondta, tegyék lépéseket ez ügyben. Visszamentem Cherecheș Roman alezredeshez, és előadtam szándékomat, hogy a helyszínen, Pisában szeretnék a kutatóintézet által kért geotechnikai adatok birtokába jutni.

(Folytatás a 14. oldalon)

Panoramafelvétel a pisai Dóm térről

Fotó: Horváth Éva

A természet kalendáriuma (DLXXXVI.)

Kiss Székely Zoltán

*A nyár elballag, vén paraszt
baktat nyomában, sanda ősz.
Most forr a must, ne bánjad azt,
nem néked forr – vigyáz a csősz.*

*Október itt, az érlelő,
orcát, füvet veresre érlel
és ráborul a térdelő
hegyekre vérpiros szívével*

Hárs László Októberében járunk, már közel a hónap idusához. Hidegre fordult az idő, fázosan teszem le szalmakalapom a következő tavaszig.

Am a mi sétánkat még mindig az ideai tudományos Nobel-díjak bővítésében kezdjük.

Ilyen még nem volt a magyar tudomány történetében. Két Nobel-díj egyazon évben!

Éppen tíz napja, 2023. október 3-án hozták nyilvánosságra, hogy az ideai **fizikai Nobel-díjat Pierre Agostini**, Egyesült Államokban tanító francia fizikus, **Anne L'Huillier**, Svédországban dolgozó, szintén francia fizikus és **Krausz Ferenc**, Németországban dolgozó magyar fizikus kapja.

Krausz Ferencet a fizika felé fantasztikus tanárai vezették, egyetemi oktatói közül kiemelten **Simonyi Károly** és **Marx György**.

A tudomány, a kutatói tevékenység az, amikor elindulunk egy adott úton egy adott cél irányába, majd eljutunk olyan helyekre, ahol újabb kérdések merülnek fel, és megfelelő szelektálással, rendkívüli következetességgel, ha az ember nagy kihívásokat állít maga elé, a nagy célokhoz közelebb lehet jutni – nyilatkozta Krausz Ferenc.

A tudósok az elismerést az elektronok atomon belüli mozgásának

vizsgálatát szolgáló attoszekundumos fényimpulzusokat előállító kísérleti módszereikért kapták.

A három díjazott – akik közül Krausz Ferenc és Anne L'Huillier kutatásaikért megkapták tavaly a **Wolf-díjat** is – kísérleteivel új eszközöket adott az emberiségnek az atomokban és molekulákban lévő elektronok világának felfedezéséhez. Sikerült létrehozniuk olyan, extrém rövid ideig tartó fényimpulzusokat, amelyekkel vizsgálni lehet az elektronok mozgásának vagy energiaváltozásának gyors folyamatait. Az elektronok attoszekundumos időskálán tudják változtatni a helyüket, energiaállapotukat, ha ezeket az elektronfolyamatokat valós időben meg tudjuk jeleníteni – ez az attofizika. Az attoszekundum (10⁻¹⁸) a másodperc milliárdodrészének milliárdodrészé! Az alaputatás jelenleg az univerzum megértését célozza, de számos területen – például az elektronikában, a biológiában, így az orvosi diagnosztikában is – van lehetőség a gyakorlati alkalmazására. Az elektronok mozgásával függ össze minden, ami életünk számára fontos. A molekuláris folyamatok, azok rendellenességei, a betegségek kialakulása az elektronok mozgásának megváltozásával kezdődnek. **Szent-Györgyi Albert** kutatóéveinek utolsó két évtizedét annak szentelte, hogy feltárja az elektronéletten rejteit. Neki még nem sikerült.

Magyarországon két attoszekundumos fizikával foglalkozó kutatóhely is működik: a szegedi **ELI-ALPS** lézeres kutatóközpont, valamint a **Molekuláris-Ujjlenyomat Kutató Központ**. Krausz Ferenc az utóbbi egyik főnöke.

„(...) nagyon rövid, gyakorlatilag egy rezgési ciklusból álló infravörös lézerezimpulzusokat használunk

arra, hogy a vérmintában lévő molekulákat rezgésbe hozzuk, ezután a molekulák infravörös fényt bocsátanak ki, ezt az infravörös fényt nagy érzékenységgel attoszekundumos mérés technikával tudjuk letapogatni, megmérni, és ezek azok az infravörös jelek, amelyek rendkívül nagy mennyiségű információt szolgáltatnak arról, hogy a vér molekuláris összetétele abban a mintában hogyan néz ki – magyarázta. – Az utóbbi időben nyolc különféle rákfajtát néztünk már meg a molekuláris ujjlenyomat módszerével, és mind a nyolcra valamilyen szinten érzékeny. (...) Ezen felismerések bátorítottak fel bennünket, hogy Magyarországon nagyobb fába vágjuk a fejszénket, és ne csak egyes betegségeket kezdjünk el vizsgálni, hogy érzékeny-e rájuk a módszer vagy sem, hanem próbáljuk meg azt a kérdést megválaszolni, hogy a módszer alkalmazható-e esetleg egy széles körű egészségmegőrzési program alappilléreként, tulajdonképpen az egészségi állapot felügyeletére. (...) A meggyőző bizonyítékok megszerzése hosszú (további 6-8 évig tartó) folyamat.”

A magyar kormány a nehéz gazdasági helyzet ellenére támogatja ezt a hosszú távú programot, lehetővé téve a jövőbeli megelőző orvoslás alapjainak lerakását. **Az egész világon elsőként Magyarországon!**

Égre nyílik a Svábhegyi Csillagvizsgáló nagykupolája

*Az ősz hangulat-lelke
ködbölcsőből kiszállt,
szederjes szemmel nézi,
mint zuhintják a vízre
aranyukat a fák.*

Őszi sorokkal, Gál Irén ötsorosával hangolok a tudománytörténet néhány eseményére.

154 évvel ezelőtt, 1869. október 14-én született **Anderkó Aurél** meteorológus. A **Meteorológiai Intézet**nél 1891-től 1922-ig működött. Ő vezette be a széles körben használt úgynevezett **Anderkó-féle esőmérőt**. Németországi tanulmányútja után **Bogdánfi Ödön**nel megteremtette a súlyombrográfot, amely a párizsi vilákiállításon díjat nyert. Ő volt az első meteorológus, aki Magyarországon egyetemi előadásokat tartott.

Ugyanezen a napon született **Tangl Károly** fizikus is, a kozmi-

kus sugárzások első magyarországi kutatója. **Eötvös Loránd** tanársegédjeként kezdte pályáját, aztán a kolozsvári tudományegyetemen tanított, s rektora volt 1915-től. Később Budapesten a kísérleti fizikát oktatta Eötvös tanszéki utódjaként.

177 évvel ezelőtt, 1846. október 15-én született **Pantocsek József** botanikus, mikropaleontológus, orvos. 1866-tól botanizált, 1872-ben fél évig tanulmányozta Hercegovina, Montenegró és Dalmácia flóráját és faunáját. 1880-tól főleg a kovamoszatok kutatásával foglalkozott, ezen a területen világhírű tudós. Számos új növényt irt le, nevérel több fajt neveztek el. Magyarországon elsőnek ő foglalkozott mikrofotográfiával.

264 évvel ezelőtt, 1759. október 16-án született Nagyenyeden **Sipos Pál** filozófus, matematikus. Erdélyben, 1805-től pedig a sárospataki református kollégiumban tanított. **Kant** és **Fichte** követője volt, tudóstársasági tervezetei is ismeretesek. Szászvárosban érte a halál 1816 szeptemberében.

229 évvel ezelőtt, 1794. október 18-án született **Almási Balogh Pál** orvos, akadémikus, tudománysszerző, **Széchenyi Zsigmond** és **Kossuth Lajos** háziórvosa. Ő volt az MTA első folyóiratának, a **Tudománytár**nak az egyik szerkesztője.

459 évvel ezelőtt, 1564. október 18-án született **Beythe András** botanikus, református prédikátor. A XVI. századi magyar tudományos élet kevés számú képviselőjének egyik, a korra jellemző tudósi életpályát magáénak mondható alakja. Orvosi használatra szánt füves könyve, a Németújváron 1595-ben **megjelent Fives könnv, fíveknek és fákknak nevékről, természetökről és hasznokról**, **Melius Juhász Péter Herbarium**ának átvétele, amelynek néhány tévedését kijavította.

Végezetül egy intézményavató-évforduló. 208 évvel ezelőtt, 1815. október 19-én a Gellért-hegy tetején, a mai Citadella helyén ünnepélyes keretek között, **I. Ferenc** osztrák császár, **I. Sándor** orosz cár és **III. Frigyes Vilmos** porosz király jelenlétében felavatták a Pest-budai Egyetem csillagvizsgálóját, amely a XIX. század első harmadának egyik legjobban felszerelt, legkorszerűbb intézménye volt. A XIX. század elején ki-

alakult műszertípusokkal előtérbe léptek az égbolt minden irányába állítható eszközök, amelyek forgatható kupolák alatt kaptak helyet. Ennek a modern obszervatórium-típusnak legkorábbi képviselője az 1789-ben alapított gotha-seebergi csillagvizsgáló volt, amelyet a magyarországi születésű **Zach Ferenc Xavér** tervezett és szerelt fel. A Gellért-hegyi csillagvizsgáló tervezője Zach barátja, **Pasquich János** volt, vázlatai alapján az épület tervezését **Pollack Mihály** végezte el.

Az **Urania** névre keresztelt csillagvizsgálót 1849-ben az osztrák ágyúútú súlyosan megrongálta. Az intézmény 1867-ben végleg megszűnt. Utódja az 1922-ben megnyitott **Svábhegyi Csillagvizsgáló**, ami a Trianonban elszakított Ógyalláról (ott 1871-ben **Konkoly Thege Miklós** alapított csillagvizsgálót) költözött a csonka országba. Ma is ott látható a híres csillagász 25 cm-es refraktora, amivel elsősorban napfizikai méréseket végeztek, s több, ma is működő lencsés távcsöve. 1928-ban készült el a monumentális kupola, amelybe a **60 cm tükörátmérőjű és 5 méter hosszú Heyde Cassegrain távcső** került. Ez ugyanaz a távcső, amit a háború előtt rendelt meg a csillagda. A budapesti csillagvizsgáló ezzel a távcsőóriással újra európai szinten jelentős intézet lett.

Radnóti Miklós Októberi erdőjével búcsúzom egy hétre, kedves Olvasóm.

*A bokron nedves zürzavar,
a tegnap még arany avar
barna sár lett a fák alatt,
férges, csigát, csirát takar,
bogárpáncélt, mely széthasadt;*

*hiába nézel szertesztét,
mindent elönt a réműlet,
ijedt mokus sivit feléd,
elejti apró ételét,
ugrik, – s a törzsön felszalad;*

*tanulj hát tőle, véd magad,
a téli rend téged se véd,
arkangyalok nem védenek,
az égen gyöngyszín fény remeg
s meghalnak sorra híveid.*

A verset 1938-ban írta volt a mártír költő.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2023-ban, október derekán

Ráborul a házra október vérpiros szívével

Épített örökségünk

A megmentett kőhalmi vár

A kőhalmi várról szóló első részben említettük, hogy Kőhalom egy 1324-ben kelt oklevélben szerepel először mint királyi vár, amikor Károly Róbert király híve, Tamás erdélyi vajda erőszakkal elfoglalta a szebeni ispánságot, és a szentpéteri Henning szász ispán fellázadt ellene.

Nagy-Bodó Tibor

Tamás vajda hamarosan leverte a lázadást, és a harcban maga Henning is elesett. A felkelők kisebb csapata Kőhalom várába menekült, de rövid ostrom után ők is megadták magukat.

A fejedelmek a várat átadják a városnak

Kiss Gábor az *Erdélyi várak, várkastélyok* című könyvében ír arról, hogy a várat 1421-ben a törökök dúlják fel.

Az oklevelek egy ideig hallgatnak róla, így csak feltételezhető, hogy a 15-16. század vége felé épültek ki a tornyokkal megerősített falai.

Azonban még arról is tudunk, hogy a 16. század vége felé a fejedelmek a várat átadták a városnak.

Az erődítményt bővítik és megerősítik

Miután a kőhalmi polgárok a várat átvették, azonnal hozzáfogtak az erődítmény bővítéséhez és megerősítéséhez.

Az 1620-as években a fellelővár körül kialakították a középső vár felső udvarát, és a már (múlt heti lapszámunkban) említett védelmet nyújtó kamrákat.

Weyrauch Dávid királybíró idején emelték a nyugati falat, kutat ástak az alsó várban, és az erődítmény megrongálódott falait is kijavították.

Szintén a fent már említett szerző közléséből derül ki az is, hogy nem sokkal ezután épült fel a Szalonnás torony és a Szolgák tornya, majd a későbbiekben, egészen pontosan 1643-ban a középső kapu, továbbá 1718-ban a tévesen templomnak nevezett épület.

Schmidt generális ötlete: a várat katonai erősséggé kell kialakítani

Az Erdélyben dúló gyakori háborúkban a kőhalmi vár semmiféle szerepet nem játszott. Csak egyszer, amikor Lipót császár bekebelezte Erdélyt, támadt egy német generálisnak, bizonyos Schmidt Györgynek az az ötlete, hogy katonai erősséget csinál belőle.

Rengeteg közmunkát fordított rá, hordatta a fát, a sánckosarakhoz való karókat és veszőt.

A jegyzőkönyvek tanúsága

A történelem lapjai igazolják azt is, hogy ebben az időben épült a Szalonnás torony mellett a katonai raktár, a vár legterjedelmesebb épülete.

Időnként több-kevesebb katonát szállásoltak el a várban, és így alkalmuk nyílt a lojális kőhalmiaknak megtanulni, mit tesz a császárt szolgálni.

A jegyzőkönyvek szerint 1691-től 1699-ig többek között 136.546 forintot, hetvenhárom tallért, tizennégy aranyat, 8.029 mázsa húst, hetvenkilenc vágómarhát, 10.864 kenyeret, 22.689 köből árpát, 51.833 köből zabot és ötszáznyolc hordó bort szolgáltattak ki a német katonaságnak, nem is szólva arról, hogy sok éven át minden katona részére hét öl vásznat kellett a kőhalmi menyecskéknek szőni.

A sok áldozat azonban semmi haszonnal nem járt, mert amikor aztán a kurucok jöttek, a jól táplált császári helyőrség meg sem kísérelte a vár védelmét, hanem igyekezett elvonulni baj nélkül.

1704-től 1708-ig ültek Rákóczi Ferenc fejedelem vitézei a helyőrség nyakán, de a magyarok kellemesebbnek találták lent a helységben, és a várat meghagyták a város kezelésében.

Az erdélyi királyok alá tartozó szász-magyar vár Erdély részeinek kulcsa

Evlíja Cselebi 1661-ben járt a várban, amikor a törökök Ali pasa vezetése alatt elfoglalták.

Cselebit idézve:

„...Ez is az erdélyi királyok alá tartozó szász-magyar vár... A győzelmes szerdár... behajtott padisahi vagyont a főszerdári kincsekkel és egyéb vezíri vagyonnal együtt va-

lamennyit Kőhalom várába helyezte el, és Khászim Mehemed pasát, Csatalbas pasát és Pir Haszán pasát kapuőrökkel rendelte melléjük. E vár a hódítás markolatába szépen belefoglaltatott, és az egész sereg a vár alatt sátorok alatt megállapodott és a vár megtekintésére mentek. E vár ugyanis igen erős és tisztelt levén, *Erdély részeinek kulcsa*..., kellemes, gazdag és szép vár. Két völgy között, egy magas földhalmon fekvő, téglapítkezésű, kerek alakú, csinos vár... egy kapuval, hét templommal, teljes felszereléssel bíró, fellelővár nélküli, nagy kereskedelmi hely ez... A város körül sorompós, igen meredek és erős várszerű bástyafal van, egyszeres falal, három kapuval, nyolc bástyával és egészen megtelt hosszú árokkal...”

A táborban közölt történelmi hír

A Kőhalom alatti táborban kapta a főszerdár a hírt, miszerint I. Lipót király

„...ötvenezer főnyi sereget összegyűjtven, a Buda közelében lévő várak közül Hamzabég, Ercsi, Pentele – ma Dunaújváros –, Dsánkurtartán – az Adony melletti Bolondvár –, Zsámbék, Vörösvár, Palota, Csákvár, Batytyán-Nádas – Szabadbattyán: Kula vár – nevű várakat, városokat... elfoglalta”.

Innen indult Iszmáil pasa Ali parancsára a fent felsorolt várak visszafoglalására.

A várat a császáriak 1691–1699 között helyreállították. Amikor 1704-ben II. Rákóczi Ferenc kurucjai megjelentek a vár falai alatt, védői – amint már említettük – minden ellenállás nélkül feladták.

A későbbi években a vár a hadi jelentőségét elveszítve pusztulásnak indult. A lakosság csak néhány épületét használta raktárnak.

A vár ma – dr. Kálmán Attila tanár történész kiegészítése

Kőhalom vára több ellentmondásos érzést váltott ki a szakma, illetve a közönség képviselőiből. A váromrok újjáépítése – hiszen erről beszélünk – mindenhol vegyes érzéseket ébreszt.

A várat, váromot 2011 és 2013 között a Brassó megyei önkormányzat újjátarta fel az Európai Unió regionális operatív programja támogatásával.

A szakma egyes képviselői kritizálták a nem megfelelő anyagok használatát a felújítás során. Ugyanakkor el kell ismerni, hogy a régi, félig leomlott, növényzettel benőtt falak helyén ma egy olyan műemlék áll, amelyet több ezren látogatnak minden évben (persze nyilvánvaló, hogy a turisták kedvéért miért kellene nem megfelelő felújításon átmennie egy műemléknek).

Talán fontos lenne több étellel megtölteni, olyan rendezvényeket szervezni, amelyek a vár valós történetéhez is kapcsolódnak.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész műemlékvédő szakmérnöknek; a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész gyűjteményéből bocsátotta rendelkezésünkre.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1071.

Konsztantyin Dimitrijevic Usinszkij aforizmáját idézzük.

1 RAMAZURI AZONBAN KOMOLY FOGADALOM EL TUD CIPELNI BENT BENTI DURVA MULATSÁG

A **B**

ÜRES RÉSI ... LANZA (TENOR-ÉNEKES) GYENGÉN LENGŐ BIZONYOS IDEJE

2 **J** MELY IDŐ-PONTBAN? KÁRT OKOZÓ OLASZ NÉVELŐ DÜH

IDÓMÉRŐ VER DÍSZ SEREG TÁGAS

ALVILÁGI FŐNÖK (ARGÓ) ... SÁMUEL M. KIRÁLY ÖTÉVESEK ISKOLÁJA HULLA NÉMET SZEMÉLY-NÉVMÁS

NŐI NÉV (DEC. 22.) IDÓS LENT (NÉP.)

GYÓRI SPORTKLUB MENJI (OLASZ) OROSZ HELYESLÉS MŰVÉSZET (LATIN) FRANCIA ARANY

PARIPA OLASZ HELYESLÉS MUNKA OSZTRÁK ÍRÓ (RAINER MARIA) TÁL TARTALMA! NEM LÁTÓ

RÁDIÓ-LOKÁTOR ELEKI VÉG VÉGEKI KÖNNYZŐ

RÓMAI 551 ODA-VISSZA NŐI NÉV LATIN KETTŐS BETŰ PERZSA URALKODÓ A TETEJÉRE

...FITZGERALD (JAZZ-ÉNEKESNŐ) GALLY SPORTOLÓ-MEZ LE

MAUNA ... (VULKÁN) R. ALTMAN FILMJE SODRÁS TERMÉST BETAKARÍT FÉLSZI SENKI (FRANCIA)

AMA PÁRJA SZOLMIZÁCIÓS HANG MAGOT SZÓR TILTOTT VADÁSZ ORVOSI SZAK (RÖV.)

A NÁTRIUM VEJJELE TEREM, UTA-SOKNAK A MÉLYBE A PIAC PIACA! OLASZ, SPANYOL AUTÓ

SZIGET (FRANCIA RÉG.) SHAKESPEARE LÉGI SZELLEME FÉLRE!

L. N. J. **T** **Ó**

Az ÓRÓMAI LATIN KÖZMONDÁS
című pályázat nyertesei:
László Ottilia,
Szováta,
Fülöp Ildikó,
Marosvásárhely, Moldova u.

A pályázati rejtvény megfejtése:
A KÖLTŐ NEM AZZÁ LESZ, HANEM ANNAK SZÜLETIK.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések az október 6-i számból:

Ikrek:
Átkozottak

Skandi:
Kinek munkája nincsen, tisztessége sincsen.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

OKTÓBERI ÉVFORDULÓK (2.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11					P				W
13	14	15	16	17		18		19	20
21					22		23		24
25				26	27		28	29	30
31			32		33		34		35
38			39	40			41	42	43
B	44				45			46	47
48	49			50		51		52	53
54			55		56		57		58
T	60				Y	61			A
									Y

VÍZSZINTES: 1. Író, költő, zeneszerző, MTA lev. tag, 225 éve született (István). 6. Jezsuita egyetemi és akadémiai tanár, 300 éve született (Mihály). 11. Buszkliens. 12. Kugli. 13. Történéskutató, író, MTA-tag, 150 éve született (Ferenc Albin). 18. Tolltöltelék. 20. Szibériai folyam. 21. Szakrális. 22. Szolmizációs hang. 23. Tupoljev (röv.). 24. Angol sörféle. 25. Rovar része. 26. Hamisan játszó. 29. Zsirceppek! 31. Izmos. 33. Erkölcstan. 35. Szag, illat (latin). 38. A piac piaca! 39. Idegen Áron. 41. Római 1050. 43. Arab férfinév. 44. ... ego: a másik én (latin). 45. Jeruzsálemi domb. 47. Magad. 48. ... közig (Goethe költeménye). 50. Az ezüst vegyjele. 51. Római 51. 52. Vastag pálcá. 54. Bűnhődik. 56. Bicegő. 58. Egy szakorvosféle (röv.). 60. Statisztikus, egyetemi tanár, MTA lev. tag, 150 éve született (László). 61. Tanár, rektor, 200 éve hunyt el (János).

FÜGGŐLEGES: 1. Jog (latin). 2. Attól kezdve! 30. Orosz cárnő volt. 4. Bukaresti lap. 5. Szétszed. 7. Bizonyos ideje. 8. Azonban, ellenben. 9. Juhszállás. 10. Építész, 200 éve született (Antal). 14. Tolna megyei helység. 15. Bátorkodó. 16. Balán! 17. Az oxigén és a technécium vegyjele. 19. Horvát bán, 525 éve született (János). 21. Német operaszerző, 200 éve halt meg (Daniel). 22. Költő (László). 24. Verdi operája. 27. Had. 28. Indíték. 30. Ásványi fűszer. 32. Író (Ferenc). 34. Barát (francia). 36. A Maros testvére. 37. Nyelvész, egyetemi tanár, MTA lev. tag, 150 éve hunyt el (Szende). 40. Kisfaludy ... (költő). 42. Takarmánynövény. 44. Árvita. 45. A szilícium és a nobelium vegyjele. 46. Japán dráma. 49. Fogoly. 51. Nagy testhő. 53. Magyar szlovák. 55. Old a szélein! 56. Kétes! 57. Teremfalak! 59. Vértfaktor.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket október 25-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Petőfi versei

1	2	3	4	É	5	K
6					7	
8		9	9	10		
		11				D
12	13				14	
15				16		17
18					19	

VÍZSZINTES:
1. Petőfi verse. 6. Az öt tó egyike. 7. A szarka farka! 8. Ez van most. 9. Fekete (francia). 11. Azon a helyen. 12. Elvonulva élő ember. 15. Eme párja. 16. A Maros testvére. 18. Európai folyam. 19. Folyadék.

FÜGGŐLEGES:
1. Hátrább kerül. 2. Menyasszony. 3. Mutatószó. 4. Altatószó. 5. Téli sport (rég). 10. Férfinév (júl. 2.). 11. Arab állam. 13. Ausztráliai futómadár. 14. Szül az állat. 17. Vonalzóféle.

1	2	3	4	R	5	M
6					7	
8			9	10		
11		12				Z
		13			14	
15	16			17		18
19					20	

VÍZSZINTES:
1. Petőfi verse. 6. Állati fekhely. 7. Vértfaktor (+ vagy -). 8. Állóvíz. 9. A Tell-kártya egyik lapja. 11. Olasz szerelem. 13. Velence ura volt. 15. Védelmező. 17. A Maros testvére. 19. Zola regénye. 20. Lányunk férje.

FÜGGŐLEGES:
2. A legdélibb amerikai nép. 2. Nehézfény. 3. Téli csapadék. 4. ... atya bűne (regény). 5. Művészet (latin). 10. Építő játék. 12. Régi hangulatú. 14. Princípium. 16. Menj! (olasz). 18. Növény része.

L. N. J.

Enikő receptjei

Rózsa Enikő

Pozsonyi kifli

50 dkg finomlisztet 20 dkg vajjal összeolgozok, két evőkanál porcukorral, egy dkg friss élesztővel, csipetnyi sóval, fél tasak sütőporral, két tojássárgával, 1,5 dl tejjel összegyúrok. Folpackba csomagolva egy órát a hűtőben pihentetem. Töltelék: 30 dkg mákot leforrázok 1,5 dl tejjel, amibe 15 dkg cukrot, két csomag vaníliás cukrot teszlek előzőleg. 24 részre osztjuk a tésztát, de én most picit nagyobb darabokra osztottam. Kinyújtjuk. Megkenjük a töltelékkel a kinyújtott tésztadarabok felső részén, egy csikban, majd feltekerjük és formázzuk. (A töltelékbe én nem teszlek mazsolát, de aki szereti, az egy evőkanál mazsolát, egy evőkanál barackdzsemet is keverhet a mákos töltelékbe.) Sütőpapírral bélelt tepsibe rakjuk, megkenjük tojássárgájával. 50 percig meleg helyen hagyjuk, amíg megszárad, majd tojásfehérjével is megkenjük, és hideg helyre tesszük kb. 35 percig, végül 180 fokon 30 perc alatt szép barnáspirosra sütjük.

Vinettás-sütőtökös lecsó

Két nagy fej hagymát nagyobb szeletekre vágok. Három nagy kápiapaprikát, fél kg jó érett paradicsomot ízlés szerint felszeletelek. Fél dl olajban a zöldségeket pár percig folyto-

nosan kevergetve átvétem, amíg látom, hogy levét engednek, és párolódni kezdenek. Egy közepes nagyságú vinettát apróra darabolok, egy nagy szelet sütőtököt lereszelek, és hozzákeverem a paradicsomos alaphoz. Ízlés szerint megsózom, borsozom. Aki pikánsan szereti, adjon hozzá egy chilit is apróra vágva, egy cikk zúzott fokhagymát, egy evőkanál örölt piros paprikát (mi így szeretjük). A legvégén 18 dkg jól megmosott rizset is hozzáadok, és feltöltöm kétszer annyi vízzel, mint amennyi az alapunk, majd még egy jó csészével ráadásként (kb. 2,5 dl) és egy dl paradicsomlével. Lefedve lassú tűzön puhára főzzük. Akinek nem elégé paradicsomos, ízlés szerint tölthet hozzá még paradicsomlevet. Fasírttal, kol-

básszal, rántott szelettel fogyaszthatjuk, de önmagában is nagyon laktató.

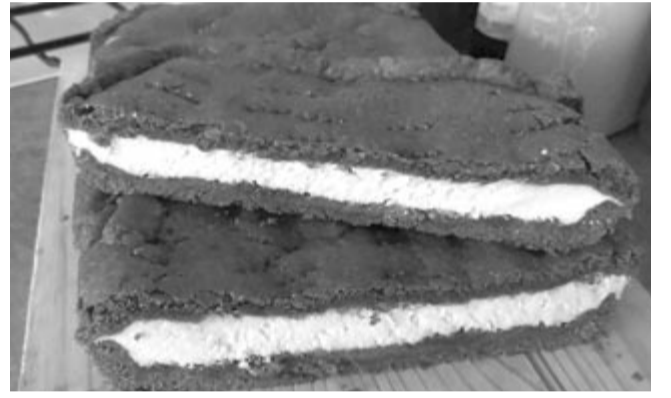
Birsdzsem

Öt pohár mézből (5 dl), 1,5 kg cukorból, hat dl vízből szirupot főzök. 2,5 kg birsalmát, két kg birskörtét héjastul felkockázok, és

két nagy citrom levét rácsavarom. A birskörtét és birsalmát jól megmosom, a magházát eltávolítom, kockára vágom, és megfőzöm a szirupban. Ha igényli, picit vizet még tölthetünk hozzá. Ízesítésként egy csipetnyi cardamont, vaníliát, fahéjat használok. Négy darab piros almát héjastul felkockázok, leforrázom, és hozzáadom a birsmasszához. Botmixerrel pürésítem, majd kellő vastagságúra főzöm. Üvegekbe töltöm, és másnap lerbén kidunsztolom.

Ordás szelet

A tésztához szükséges: két dl olaj, két pohár cukor (ugyanaz a mércé, amiben az olajat mérjük), két tojás, 10 dkg olvasztott vaj, egy sütőpor, picit só, két púpozott evőkanál kakaópor, 10 evőkanál tej, két evőkanál tejjől és liszt, amennyit felvesz. Két cipóra osztom a tésztát. Ordátöltelék: 1,125 kg orda, négy tojás, 28 dkg vaníliás porcukor, két dl zsíros tejjől, egy citrom héja, kb. fél dl tejszín. Jól kidolgozom mixerrel a hozzávalókat. Az egyik lapot kinyújtom, megszórom darált keksszel, tejjel, és rákenek egy vékony réteg málna- vagy meggyzselét. Ezúttal fagyasztott vörös áfonya került a süteménybe. Ráhelyezem az ordás masszát, és beborítom a másik lappal. Megszurkálom, majd 180 fokon, 45-50 perc alatt készre sütöm. Jó étvágyat kívánok!

A szépkorúakat ünnepelték

Köszöntők, áldás, közös népdaléneklés, szeniortánc, előadás az érintés fontosságáról, virágok, torta, kávé, fotózókádás és üzenetküldés a fiataloknak – ilyen örömeiben volt részük a Gyulafehérvári Caritas Teréz Anya idősök nappali foglalkoztatóközpontjába járó szépkorúaknak a tisztelőikre megrendezett világnapi ünnepségen a marosvásárhelyi Caritas Házban. A központba állítottuk őket, hiszen nélkülük a központ sem érhetne volna meg fennállásának huszadik évfordulóját, amelyet szintén ekkor ünnepeltünk.

Orbán Júlia

Hála, tisztelet, szépség

Az eseményt *Kacsó Katinka*, a Teréz Anya központ munkatársa nyitotta meg. Köszöntőbeszédében háláját és tiszteletét fejezte ki a szépkorúak iránt, amiért életükkel példát mutatnak, és tapasztalataik megosztásával tanítják a fiatalokat. Rámutatott arra a szépségre, amely egy idős ember kezéből, arcából, tekintetéből árad. Eszerint nemcsak a megélt évek tartalma és száma lehet szép – talán ezért nevezük az idős korosztályt szépkorúnak –, hanem az egyén személyisége is. Itt és most, a múlt győtreiméitől vagy a jövő félelmeitől függetlenül, szelíden szerető je-

lenléte által válik valaki széppé. Az odaadás mértékét csak fokozza a hála és azon képesség, hogy az életre mint ajándéknak tudjunk tekinteni. *Kacsó Katinka* Márai Sándor *Ajándék* című versének felolvasásával tette szemléletesebbé gondolatait.

Húszéves a Teréz Anya központ

Mivel az idősök világnapján a Teréz Anya központ fennállásának huszadik évfordulóját is ünnepeltük, szűkkörű együttlétünkre meghívtuk egykori munkatársainkat is, akik a kezdetektől segítettek kiépíteni a központ jelenlegi szolgáltatásait. Körünkben dolgoztak: Csata Éva, Szotyori Tünde, Virginás Ibo-ly, Kedves Rita, Mezei Borbála, Palotás Hajnal, Varga Emese, Magyarai I. Gyöngyi, Nagy Margit-Veronika és Szabó Csilla, akiknek elismeréssel tartozunk.

Kortalanság

Ludischer László, a Gyulafehérvári Caritas ágazati igazgatója egy tanulmányról mesélt, amelynek kutatói azt vizsgálták, milyen tényezők játszanak közre abban, hogy a kék zónákban élő személyek – például a hunzaiak – akár száz évig is éljenek, míg a más földrészeken letelepedett emberek többsége nem éli meg ezt a kort. A vizsgálatokból kiderült: elsősorban a táplálkozási és életmódbeli szokásaik miatt nincs túlzottan megemelkedett vérnyomásuk vagy magas koleszterin-

szintjük, nem küzdenek sem cukorbetegséggel, sem daganattal, emiatt örülhetnek jó erőnlétnek és hosszú életnek. A hunzaiak példái életmódjukból adódóan többnyire yers és szárított gyümölcsöket, zöldségeket, kásának megfőzött gabonaféléket, magvakat, tejet, tejtermékeket és tiszta vizet fogyasztanak. Húst csak keveset és ritkán esznek. Emellett rengeteg időt töltenek a szabadban, sokat mozognak, és közösségekben vannak. Más tanulmányok, amelyek szintén a hosszú élet titkát vizsgálták, a hála és az önkéntesség gyakorlására mutattak rá mint életminőség-javító, élethosszító erőforrásokra.

Időt adni, amikor nincs

András Csaba jezsuita lelkész az idősök és fiatalok viszonyára irányította a figyelmet. Arról beszélt: érdemes kölcsönösen időt töltenünk egymással, különösen a fiataloknak az idősekkel, és főleg akkor, amikor azt gondoljuk: nincs időnk. Mert az együttlétek gyümölcsözőek. A szépkorúakat simogatja figyelmünk, jelenlétünk. Örülnek annak is, hogy megoszthatják velünk élettapasztalataikat. Mi pedig megtanulunk időt szánni rájuk akkor is, amikor abban a téveszmében ringatjuk magunkat: nincs időnk. Ilyenkor a türelem és meghallgatás művészetét gyakoroljuk. Érdeklődővé válunk olyan témák iránt, amelyekről soha nem hittük volna, hogy foglalkoztatnak bennünket. És föltehetünk kérdéseket, kérhetünk tanácsokat, amelyeket meg is fogadhatunk.

Szenior örömtánc

Az ünnepség a Teréz Anya központ szépkorú tagjainak szenior örömtáncával folytatódott. Nagyszerű volt a hangulat: jókedv, felszabadultság, büszkeség volt érezhető a levegőben. Ebbe a légkörbe érkezett a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság vezetője, *Andreia Moraru* és munkatársa, *Bükkí Grigore*, akiknek jóvoltából sikerült megszerveznünk ezt az ünnepséget. Ők is köszöntötték az egybegyűlteket, és aktívan bekapcsolódtak a további műsorpon-

Virágom, virágom...

Szerelmemről énekelt a népdalok virágnyelvén *Brassai Mészáros Amanda Blanka*, a marosvásárhelyi Művészeti Egyetem zenepedagógia szakának hallgatója, a „Táncolj velünk most” egyesület ének- és táncoktatója, valamint a *Pergő zenekar* énekes. Öröm volt őt hallgatni, és vele együtt énekelni. Két népdalt is tanított a közönségnek. A közös éneklés, a kölcsönösség érzése, amely a nézőt és hallgatót az előadó művésztársává avatta az éneklésben, maradandó élményt nyújtott a szépkorúak számára.

Az érintés üzenete

Az idősök programját *Simon Orsolya*, a Gyulafehérvári Caritas pszichológusa és humánérőforrás-menedzsere az érintés fontosságáról szóló szakmai előadással tette gazdagabbá. Elmondta: az édesanyja méhében növekvő magzat számára létfontosságú a mama hangjának, valamint az anyja pocakját simogató apa kezének észlelése. Az ifjú számára mindent jelent egy szerelmes ölelés. Stresszhelyzetben, nehézségben felnőtt emberek is szerető társuk, családtagjaik, barátaik ölelésétől, csókjától, simogatásától nyugszanak meg. Allásinterjúban bizalomkeltő tud lenni a szemkontaktus és a kézfogás. A férfiak gyakran kommunikálnak kizárólag szemkapcsolat révén egymással. Sőt a nőkkel is. Háziallatok – cicák, kutyák – babusgatása is gyógyító hatású tud lenni. És mint minden életrészekben, idős korban is elemi szükséglet az érintés. Mert a szere-

tenyelvek egyike. Apró gesztus, amely jelzi: szerető környezetben, biztonságban vagyunk, nem hagytak magunkra, van támaszunk.

Köszöntők

Az összejövetelt *Dendea Mária* és *Kanizsay Györgyi* tették ünnepélyesebbé, akik elgondolkodtató szöveggel és verssel kedveskedtek a közönségnek. Felköszöntöttük a nyolcvannyolc éves *Márton Ágnest* is, aki a Teréz Anya központ legidősebb bejárója. Őt érte a megtiszteltetés, hogy elfújja a gyertyát a születésnapján.

Édességben

Az előcsarnokban két segítőkész önkéntesünk finom tortaszeletekkel, sós inyencségekkel, forró kávéval és teával várta időseinket. A testet-lelket megmozgató programok után mindannyiunknak jólesetek a finomságok, a jó beszélgetések. A szépkorúakat közben arra is megkértük, üzenjenek a fiatalabb generáció számára. „Hívd fel nagyszüleidet minden héten (nap), amíg vannak, és fogadd meg a tanácsaikat” – olvashattuk az egyik üzenőtablán. És amíg sokan gondolataik megfogalmazásával foglalkozkodtak, néhány táncos már a következő szeniortánc-koreográfia elsajátítására készült. Régen volt részünk ilyen aktív és interaktív ünneplésben.

Az esemény megszervezését a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság és a Gedeon Richter Románia támogatta. A harapnivalót a TimKo pékség biztosította. Köszönjük nekik!

A zenész-színész torpedója (2.)

Szilágyi Mihály

(Folytatás a szeptember 28-i lapszámból)
 Hedy Lamarr matematikából is jelesre vizsgázhatott volna. 1940 nyarán hollywoodi szomszédjával, egy „zongorista fenegyerekkel” ismerkedett meg. George Antheill, az avantgárd zongorista-zeneszerző és Hedy Lamarr között hamar tudományos barátság kötődött.
 George Antheill híres műve, a Ballet Mécanique eredetileg tizenhat gépzongorára, két rendes zongorára, három xilofonra, legalább hét elektromos csengőre, három légcsavarra, szirénára, négy basszusdobra és egy tam-tam dombra íródott. Ezt az elképesztő hangszerelést

át kellett terveznie, mert nem sikerült szinkronizálni a gépzongorákat. Antheill művének 1926-os párizsi bemutatója olyannyira megosztotta a közönséget, hogy koncert után a mű ellenzői és életői az utcán összeverekedtek. A szerző hírneve a botrány következtében mindenképp eljutott, ezért, megízlelve a szenzáció hatását, Antheill fizetett provokátorokkal igyekezett megismételni a balhét, de az újabb előadás botránycsinálót számba se vették.
 Antheill is amolyan mindenhez értő ember volt, ezért nem véletlen, hogy könnyedén ráhangolódott a káprázatos szépségű művész és tudós Hedy Lamarra. A művésznő, úgy látszik, nem volt teljesen elégedett a szépségé-

vel – pedig a világ legszebb asszonyának nevezték –, tanácsot kért George Antheilltől, milyen módon tudná megnagyobbítani a kebleit, továbbá az endokrinológia terén is kikerlte a véleményét.

Megismerkedésükkor Európában javában tombolt a második világháború, és bizony az amerikai csapatoknak azzal kellett szembeülniük, hogy a rádióvezérelt torpedóikat a németek zavaró rádiójelekkel el tudják téríteni, sőt akár indítójuk ellen is tudják fordítani.

Hedy Lamarr ötlete volt, hogy folyamatosan változó frekvenciákat kell használni, így, mire az ellenség bemérne egy torpedót, az már rég új frekvencián kommunikálna az irányítókkal. George Antheill rendelkezett kellő tapasztalattal a gépzongorák szinkronizálása terén, így gyorsan kidolgozott egy eszközt a változó rádiófrekvenciák szinkronizálására. Mivel a gépzongora 88 billentyűt tudott lejátszani papírtekercsről, a feltalálók is 88 különböző frekvenciát alkalmaztak. Technikai nehézséget csupán az okozott, hogy az adó és a vevő is egyszerre váltsa frekvenciát.

1941. június 10-én Hedy Lamarr és George Antheill benyújtották szabadalmi kérésüket az általuk feltalált szerkezetre. A jóváhagyásra egy évnél is többet kellett várniuk, de végül 1942. augusztus 11-én kézbe kapták a szabadalmi hivatal jóváhagyását.

A két feltaláló igyekezett a hadseregnek is eladni a találmányt, de a vizsgálóbizottságok sorra elutasították, mondván, egy óraszerkezet túl nagy lenne egy torpedóba. Antheill hosszú leírást állított össze, hogy meggyőzze a kételkedő bizottságokat, de beleírta a szövegbe hasonlatképp a gépzongora mechanizmusát. Az olvasók itt abbahagyták az olvasást, és hangos hahotázás közepette azzal csúfolódtak, hogy az óra mellé még egy zongorát is be kellene építeni a torpedóba. Nem is lett semmi a találmányból egy ideig. Tény, hogy a frekvenciaváltás ötlete kissé meghaladta a technikai lehetőségeket, de pontos óraszerkezetekkel megoldható lett volna. Talán szándékosan hagyták elvülni a szabadalmat, mert 1962-ben, három évvel a szaba-

dalom lejártá után az Egyesült Államok haditengerészete elővette az ötletet, az óraszerkezetet a nem sokkal azelőtt feltalált tranzistorok (1948) segítségével elektronikus úton kiváltották, és még abban az évben a távközlésben hasznosították.

A feltalálópáros keserű szájjal vette tudomásul, hogy ötletüket sikerrel használták, de ők maguk semmit sem kaptak találmányukért. Hedy Lamarr csatlakozni szeretett volna a Nemzeti Feltalálói Tanácshoz, de ott eléggé cinikus módon elutasították. Azt tanácsolták neki, hogy háborús ügyekben úgy tehet hasznossá magát, ha pénzt gyűjt. A pénzügyítéshez ötletet is adtak: szépségét és hírnevét kihasználva úgy gyűjthet pénzt, hogy ötvenezer dollárért bárkivel csokolózik egyet. A színésznő valóban nagy sikert aratott, mert egyetlen csókárúsítás alkalmával hétmillió dollárt sikerült összecsofolóznia.

Az idő teltével Hedy Lamarrnak is szembeülnie kellett a szépség mulandóságának tényével. 1957-től felhagyott a filmes karrierjével, és visszavonulva festéssel és különleges találmányaival foglalkozott. Életét megkeserítették a válások és az azokkal járó pereskedések. Mind a hat házassága válással végződött – talán mert sosem vette észre időben, hogy csak testi szépsége kellett az udvarlóinak. „Az arcom volt a szerencsétlenségem” – jegyezte meg keserűen.

Harmincöt évet töltött méltatlan magányban. Gyerekei ritkán látogatták. Idősebb fiával közel ötven évig nem beszélt. Unokáival csak telefonon tartotta a kapcsolatot.

1998-ban végre megkapta az elismerést a fél évszázaddal korábbi találmányért. Az Electronic Frontier Foundation tiszteletdíjjal jutalmazta akkor, amikor az ötletet már számos technológia továbbfejlesztette, és busás nyereséggel használta. Például a WIFI és a Bluetooth is a szórt spektrumú technológián alapul.

Hedy Lamarr, az egykori Hedwig Eva Maria Kiesler 2000-ben hunyt el floridai otthonában. Bár ötlete kétségkívül jelentős a technika történetében, mégis szépsége által a filmjeiből vált híressé és ismertté.

Hedy Lamarr saját laboratóriumában

		1.	HALOTT VAN BENNE APA (SPANYOL)	HUSZÁR- PARANCS	ŐSI SZAVUNK	PÁRTI	GÖRÖG BETŰ	Q ÉGHAJLAT	SZOPRÁN (SYLVIA)	SPANYOL ARANY	SKÁLA- HANG	FRANCIA- BELGA FOLYÓ	EGO ATTÓL KEZDVE	TÉVESEN JEGYZZ	NEW YORK-I OPERAHAZ RÖVID NEVE	... SÁMUEL (MAGYAR KIRÁLY)	
Egy, a politikusokról alkotott véleményt idézünk a rejtvény főszoraiban.		A															E
		JÉZUS TÁNTVÁNYA						KÉZI MÉRTÉK GRAZ FOLYÓJA					SHAKESPEARE-KIRÁLY HOLD (LATIN)				
		... JELENTI (RADÓ S.) ... BATES (SZÍNÉSZ)			AZ ALUMEN IS EZ FRANCIA FESTŐ						HARMADKORI KOVADARAB FR. VÁROS					NÉVELŐ EGYSZEMÉLYES MŰSOR	
2.	K	ÜNNEPI SÜTEMÉNY ABBA AZ IRÁNYBA ... KAZAN (RENDEZŐ)			FR. ÍRÓ (N.D.) (ALBERT) TARZAN FIA					FÉRFNÉV (OKT. 20.) KÉTSÉGES					SAJÁT KEZŰLEG (RÖV) GABONÁT VÁGÓ		
		AZ EGYIK PINCÉR			KNOCK OUT (RÖV) OROSZ APRÓPÉNZ		AZ ARGON VEGYJELE SZINTÉN		ÜRES VÁR! IDÓS			BANK-BETÉTI HATBÓL KETTŐ!		BUKARESTI LAP ERKÖLCS-TAN			
		A SZEMÉLYÉRŐL		ANTIK VALAMINÉL LENTEBB			... KUROSZAVA (RENDEZŐ) BECÉZETT ZSIGMOND						LEVEGŐT IGENYLŐ				
		A SZÁVA MELLÉKFOLYÓJA		SZLÁV NÉP OROSZ ÍRÓ (JURIJ)			BECÉZETT NAGYAPA NŐI NÉV (AUG. 18.)						SZAMOAI PÉNZ N.-D FIZIKUS (PAUL)				
		GÖRÖG BETŰ		MÁSSAL OROZTAT ELŐTAG: KETTŐ			KÖNNYEZÉS ARAT!					KÖNYV-KIADÓ TEREP-TEREMEKI					
		FRANCIA RT. VÉREDÉNY		BECSAPHATÓ EMBER DÉL-AFRIKAI NÉP		MEG NEM ENGEDETT KENYÉR (NÉMET)					MEZ HÁZASSÁGAL SZERZETT ROKON					RÓMAI 1000 OKTATÓ	
		... CSEH ÉPÍTÉS (JOZEF) ... LANZA (TENOR)			DOHÁNYT RÁG IDEGEN IRÉN				SZAPORÍTÓ SEJT NEM SÜRŰ						MAGAD IZÜLET KIUGRÁSA		
		AUSZTRÁLIAI FUTÓ-MADÁR		TEMES-PARTOK! SZÁMSZERŰ TÉNY	BALZSAM SÉMI NÉP		ODA-VISSZA NŐI NÉV HALK ZÓREJ		TÉLI CSAPADÉK NÉMET ÍRÓ (THOMAS)			A BÁRIUM VEGYJELE FINOMMŰSZERÉSZ		TÉRELVÁLASZTÓ TÉLI SPORT			
		... FIDES: ROSSZ-HISZEM (LATIN)		IDEGEN ARON AZ EGYIK DARJA			BARÁT (SPANYOL) MELY SZEMÉLYÉ?					PAJKOS CSELEKEDET DURVA POSZTÓFELE					
		KIS BOLT		KERTI ZÖLDSÉG RÓMAI 1500			ÓGÓRÓG PIACTÉR EBLAK						ITT (FRANCIA) ... PACINO (SZÍNÉSZ)				FORRASZTÓ FÉM
		TÉLI SPORT	JORDÁNIA FŐVÁROSA LITER (RÖV)			JERUZSÁLEMI DOMB EGYESI			GYÓR FOLYÓJA OLASZ AUTÓJEL				LAMARTINE VERSE AMPER (RÖV)				
L.N.J.	R										BÖLCS KIRÁLY						

Oktober 5-i rejtvényünk megfejtése: **Ó, megbocsáss, te vérvő földdarab, / Hogy hentesidhez ilyen nyájas vagyok.**

Európai focikörkép

*** Angol Premier Liga, 8. forduló:** Arsenal – Manchester City 1-0, Brighton & Hove Albion – Liverpool 2-2, Burnley – Chelsea 1-4, Crystal Palace – Nottingham Forest 0-0, Everton – Bournemouth 3-0, Fulham – Sheffield United 3-1, Luton – Tottenham 0-1, Manchester United – Brentford 2-1, West Ham United – Newcastle United 2-2, Wolverhampton – Aston Villa 1-1. **Az élcsoport:** 1. Tottenham 20 pont (18-8), 2. Arsenal 20 (16-6), 3. Manchester City 18.

*** Spanyol La Liga, 9. forduló:** Athletic Bilbao – Almería 3-0, Atlético Madrid – Real Sociedad 2-1, Celta Vigo – Getafe 2-2, Alavés – Betis 1-1, Cádiz – Girona 0-1, Granada – FC Barcelona 2-2, Sevilla – Rayo Vallecano 2-2, Villarreal – Las Palmas 1-2, Mallorca – Valencia 1-1, Real Madrid – Osasuna 4-0. **Az élcsoport:** 1. Real Madrid 24 pont, 2. Girona 22, 3. FC Barcelona 21.

*** Olasz Serie A, 8. forduló:** Cagliari – AS Roma 1-4, Empoli – Udinese 0-0, Frosinone – Hellas Verona 2-1, Genoa – AC Milan 0-1, Inter – Bologna 2-2, Juventus – Torino 2-0, Lazio – Atalanta 3-2, Lecce – Sassu-

olo 1-1, Monza – Salernitana 3-0, Napoli – Fiorentina 1-3. **Az élcsoport:** 1. AC Milan 21 pont, 2. Inter 19, 3. Juventus 17 (14-6), 4. Fiorentina 17 (18-11).

*** Német Bundesliga, 7. forduló:** Bayern München – Freiburg 3-0, Borussia Dortmund – Union Berlin 4-2, RB Lipcse – Bochum 0-0, Bayer Leverkusen – 1. FC Köln 3-0, Eintracht Frankfurt – Heidenheim 2-0, Mönchengladbach – Mainz 2-2, Werder Bréma – Hoffenheim 2-3, Augsburg – Darmstadt 1-2, VfB Stuttgart – Wolfsburg 3-1. **Az élcsoport:** 1. Bayer Leverkusen 19 pont, 2. VfB Stuttgart 18, 3. Bayern München 17 (23-6), 4. Borussia Dortmund 17 (16-8).

*** Francia Ligue 1, 8. forduló:** Metz – Nice 0-1, Olympique Marseille – Le Havre 3-0, Lyon – Lorient 3-3, Strasbourg – Nantes 1-2, Lens – Lille 1-1, Brest – Toulouse 1-1, Reims – AS Monaco 1-3, Stade Rennes – Paris St. Germain 1-3, Montpellier HSC – Clermont 4-2. **Az élcsoport:** 1. AS Monaco 17 pont, 2. Nice 16, 3. Paris St. Germain 15 (17-7), 4. Brest 15 (9-7).

Megyei futballbajnoki eredmények

*** 4. liga, II. értéksorozat, 5. forduló:** Gernyeszeg – Nyárádkarácson 1-7, Mezőceked – Kerélszentpál 2-1, Mezőgerébenes – Mezőzáh 6-1, Bátos – Alsóidecs 2-1, Gerendkeresztúr – Hadrév 1-1, Görgénysóakna – Mezőpogocsa 5-1. **Az élcsoport:** 1. Görgénysóakna 15 pont, 2. Nyárádkarácson 12, 3. Mezőgerébenes 10 (12-4), 4. Mezőceked 10 (11-9).

*** 5. liga, 5. forduló:** Nyárádgálfalva – Harasztkerék 2-2, Jedd – Egrestő 6-4, Magyarsáros – Désfalva 2-3, Sáromberke – Nyárádmagyarós 3-1, Harangláb – Szászbogács 4-2, Somosd – Cintos 8-3. **Az élcsoport:** 1. Jedd 13 pont/5 mérkőzés (29-10), 2. Nyárádgálfalva 13/5 (20-6), 3. Somosd 12/4 (25-7), 4. Csittszentiván 12/4 (14-6).

Elkészült a női jégkorongbajnokság műsorrendje

Hosszú évek után, amelyekben a női jégkorongot teljesen elhanyagolta (hogy ne mondjuk: elszabotálta) a sportági szövetség volt vezetősége, idén négyesbajnokságot szervez a Nagy Attila elnök nevével fémjelzett új vezetőség, amelynek azonban közben számos perben még meg kell küzdenie az Alexandru Hălăucă vezetete csoportosulással, mert utóbbi nem hajlandó békésen átadni a hatalmat. Eredetileg öt csapat nevezett, a bukaresti Torpedo Hockey azonban – vélhetően Hălăucăék nyomására is – visszalépett.

A sportág történetében először a bajnokságban marosvásárhelyi női csapat is részt vesz. Az indulást már az előző idényben is tervezték, akkor azonban a korábbi vezetőség egész egyszerűen nem írta ki a bajnokságot...

Az idény október 27-én kezdődik, az első fordulóban a marosvásárhelyi csapat, amely ISK néven szerepel a kiírásban, de a városi sportklub is támo-

gatja, népszerűen pedig Jegesmedvéknek nevezi magát, a felsíki Márton Áron Sportklubbal játszik, majd két nappal később újra találkozhatnak. Az első meccset vélhetően Marosvásárhelyen, a másodikat Csíkkarcfalván rendezik, ezt nem pontosították. A marosvásárhelyi sátorotétos műjégpályát működtető Székelyföld Jégkorong Akadémia bejelentése szerint mindenesetre két héten belül már lesz jég a létesítményben. A 3. és 4. fordulóban, november 24-én és 26-án a Csíkszeredai Sportklub lesz a marosvásárhelyiek ellenfele, majd december 15-én és 17-én a nagy favorit Gyergyószentmiklósi Fox Hockey következik. A három kétfordulós kört 2024 januárjától megismétlik. Arról egyelőre nem közöltek információt, hogy lesz-e rájátszás.

Férficsapatot Marosvásárhely egyelőre nem indít, az U17-es bajnokságban azonban már van a CSM-nek csapata, mint ahogy az ennél fiatalabb korosztályokban is. (bálint)

Kialakult a nyolcaddöntő mezőnye

Bálint Zsombor

A hétfőgőn rendezett visszavágó után kialakult a nyolcaddöntő mezőnye a női kosárlabda Románia-kupában. Nem csak az élvonalban, hanem az 1. ligában szereplő csapatok is rajthoz álltak, a nyolcas döntőbe pedig hárman is bekerültek közülük. Egyrészt a Sportul Studentesc Fortuna kegyei révén már a sorsolásnál, a Bukaresti Agronomia pedig szintén 1. ligás csapattal került szembe. Továbbá ott lehet a legjobb nyolc között a CSM Alexandria is, amely a legszorosabb vereségnek köszönhetően jutott tovább. Emlékeztetünk: a Marosvásárhelyi CSM szintén játék nélkül jutott a nyolcas döntőbe, miután a Kézdivásárhelyi KSE közvetlenül a rajt előtt visszalépett.

A női kosárlabda Románia-kupa nyolcas döntőjét

január 5-7. között rendezik, a sorsolásnál nincs kiemelés, így a szerencse nagy szerepet játszik. Már az első körben három élvonalbeli csapat kiesett, mert túlságosan erős ellenfelet kapott az első körben.

Eredményjelző

Női kosárlabda Románia-kupa, 1. kör, 1. mérkőzés: Kolozsvári U – Brassói Olimpia 75:51; 2. mérkőzések: Brassói Olimpia – Kolozsvári U 91:89 (összesítésben: 142:164), Konstancai CSM – Aradi FCC 89:59 (163:130), Bukaresti Olimpia – Bukaresti Agronomia 50:71 (105:143), CSM Alexandria – CSM Târgoviște 58:64 (103:124), Bukaresti Rapid – Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC 67:83 (122:188).

Öt csapat már most kijuthat az Európa-bajnokságra

A selejtezősorozat máától szombatiig tartó hetedik fordulójában öt csapatnak van esélye kijutni a jövő évi labdarúgó-Európa-bajnokságra.

A legjobb helyzetben az A csoportban százszázalékos teljesítménnyel élővas skótok vannak, ugyanis a szigetországiaknak dupla esélyük van a részvétel bebiztosítására: a spanyolok legyőzésével vagy a harmadik norvégok Ciprus elleni pontvesztésével is megválnak repülőjegyüket Németországba.

A vb-ezüstérmes franciák szintén hibátlan mérleggel vezetik a B jelű ötöst, nekik Hollandia felülmúlása érne biztos kijutást, döntetlen esetén pedig ez akkor valósul meg, ha a görögök kikapnak Írországból. Hasonló a helyzete a harmadik százszázalékos együttesnek, azaz Portugáliának: Szlovákia elleni győzelemmel biztosan Eb-résztevővé válik, míg döntetlenel csak abban az esetben, ha közben Luxemburg vereséget szenved Izlandon.

Az F csoportban két gárdának is van esélye a kijutásra, de pénteken csak az egyik válhat résztvevővé, méghozzá az Ausztria – Belgium rangadó győztese.

Több csoportban az élővas a leg-

főbb üldözőjével csap össze, a szombati magyar–szerb mellett ilyen lesz a B csoportban a horvát–török és az E-ben az albán–cseh meccs. Ebbe a sorba tartozott volna Svájc izraeli vendégjátéka is, azonban ezt a mérkőzést a háborús helyzetre való tekintettel elhalasztották.

Az I csoportban a fehérórosz–román meccset az újpesti Szusza Ferenc Stadionban rendezik, miután az európai szövetség (UEFA) az ukrajnai háború miatt nem engedi, hogy a vendéglátók a hazai mérkőzéseiket otthon játsszák. Pályaválasztóként a fehérórosz válogatott semleges helyszínen, zárt kapuk mögött kénytelen lejátszani az Eb-selejtezőit.

Magyar szempontból még a holland, horvát, spanyol, olasz, dán, portugál, belga hetes szereplése érdekes, ugyanis ebből legalább négy válogatottnak egyenes úton ki kell jutnia a kontinensviadalra ahhoz, hogy Marco Rossi csapata pótszelejtezőn javíthasson sikertelen kvalifikáció esetén. A felsorolt válogatottak közül jelenleg csupán a holland nem áll kijutó helyen, de egy találkozóval kevesebbet játszott, mint riválisai, mivel a júniusi játéknapokon a Nemzetek

A következő labdarúgó-Európa-bajnokságok rendezői

Fotó: MTI

Ligája négyes döntőjében szerepelt.

A tíz selejtezőcsoportból az első kettő jut ki a németországi konti-

nensviadalra. A maradék négy hely-

ből egy a házigazda németeké, három pedig a pótszelejtezőn 12

csapat küzdhet meg elődöntő-döntő rendszerben a Nemzetek Ligája sorrendje alapján.

A program

Eb-selejtezők, 7. forduló:

*** csütörtök:**

A csoport, 21.45 óra: Spanyolország – Skócia (TV: DigiSport 1), Ciprus – Norvégia (DigiSport 4). Az állás: 1. Skócia 15 pont/5 mérkőzés, 2. Spanyolország 9/4, 3. Norvégia 7/5, 4. Georgia 4/5, 5. Ciprus 0/5.

D csoport: Lettország – Örményország (19.00, DigiSport 2), Horvátország – Törökország (21.45, DigiSport 2). A csoport állása: 1. Horvátország 10 pont/4 mérkőzés (9-1), 2. Törökország 10/5 (8-6), 3. Örményország 7/5 (8-7), 4. Wales 7/5 (6-7), 5. Lettország 0/5.

E csoport, 21.45 óra: Albánia – Csehország, Feröer szigetek – Lengyelország. Az állás: 1. Albánia 10 pont/5 mérkőzés, 2. Csehország 8/4 (7-2), 3. Moldova 8/5 (5-5), 4. Lengyelország 6/5, 5. Feröer szigetek 1/5.

I csoport, 21.45 óra: Andorra – Koszovó, Fehéroroszország – ROMÁNIA (Antena 1). Az állás: 1. Svájc 14 pont/6 mérkőzés, 2. Izrael 11/6, 3. Románia 9/5, 4. Koszovó 4/5 (5-6), 5. Fehéroroszország 4/6 (4-11), 6. Andorra 2/6.

*** péntek:**

B csoport, 21.45 óra: Hollandia – Franciaország (DigiSport 1), Írország – Görögország. Az állás: 1. Franciaország 15 pont/5 mérkőzés, 2. Görögország 9/5 (10-5), 3. Hollandia 9/4 (8-5), 4. Írország 3/5, 5. Gibraltár 0/5.

F csoport: Észtország – Azerbajdzsán (19.00, DigiSport 2), Ausztria – Belgium (21.45). Az állás: 1. Belgium 13 pont/5 mérkőzés (13-1), 2. Ausztria 13/5 (12-4), 3. Svédország 6/5, 4. Azerbajdzsán 1/4 (2-11), 5. Észtország 1/5 (2-16).

J csoport, 21.45 óra: Izland – Luxemburg, Liechtenstein – Bosznia-Hercegovina, Portugália – Szlovákia (DigiSport 2). A csoport állása: 1. Portugália 18 pont, 2. Szlovákia 13,

3. Luxemburg 10, 4. Izland 6 (10-9), 5. Bosznia-Hercegovina 6 (5-9), 6. Liechtenstein 0.

*** szombat:**

C csoport: Ukrajna – Észak-Macedónia (16.00, DigiSport 1), Olaszország – Málta (21.45).

Az állás: 1. Anglia 13 pont/5 mérkőzés, 2. Olaszország 7/4 (6-4), 3. Ukrajna 7/5 (6-7), 4. Észak-Macedónia 7/5 (7-12), 5. Málta 0/5.

G csoport: Bulgária – Litvánia (19.00), MAGYARORSZÁG – Szerbia (21.45, M4 Sport, DigiSport 1). Az állás: 1. Magyarország 10 pont (7-1), 2. Szerbia 10 (9-4), 3. Montenegró 8, 4. Bulgária 2 (3-8), 5. Litvánia 2 (4-10).

H csoport: Észak-Írország – San Marino (16.00), Szlovénia – Finnország (19.00, DigiSport 2), Dánia – Kazahsztán (21.45, DigiSport 4). Az állás: 1. Szlovénia 13 pont (13-6), 2. Dánia 13 (12-5), 3. Finnország 12 (11-4), 4. Kazahsztán 12 (9-5), 5. Észak-Írország 3, 6. San Marino 0.

Kiegészítés a pisai ferde torony kapcsán

(Folytatás az 7. oldalról)

A legnagyobb vehemenciával utasított vissza, azt mondva, mivel a bucaresti követségtől minden segítséget megígértek – tudta a hitvány még azt is –, keresnek ők egy olasz nyelvet jól beszélő személyt, és annak segítségével kikereshetem a torony adatait tartalmazó három-kötetes könyvből a kutatóintézet által kért adatokat. És mit ad isten, a feleségem egyik, Magyarsáron franciát tanító tanár kollégáját jelölte meg (aki aztán később, a forradalom után Belgiumban talált végül is „biztos jövőt” magának).

Fizetve utazási, szállodai, étkezési költségeket, három napon belül hozzájutottam a kért adatokhoz, melyek szerint bebizonyosodott, hogy a dőléssel ellentétes oldalon autentikus szilárdságú a talaj, míg a dőléssel azonos oldalon 74 m mélységig tözeg van, így hiába próbálkoztak 830 éven át a torony megmentésére sietők alabéto-nozással és egyebekkel, a végleges megoldás csakis az én ötletem alapján látszott megvalósíthatónak. Azt

még meg kell említenem, hogy dr. Cornelia Georgescu mérnöknek, az OSIM újdonságvizsgálójának, miután rám kérdezett, hogy a süllyesztőszekrény felől hogyan tudok vasbeton gerendákkal a torony alá jutni, az volt a válaszom, hogy teljeszkopikus zsaluzási módszerrel, előzetesen ultrahanggal bemérve minden akadályt. ... És 1989. március 28-án megkaptam a feltalálói bizonyítvány (Certificat de inventator) mellett a találmányi szabadalmat (Brevet de invenție) is, 98.188-as számmal, melynek szavatossági ideje 2002. május 11-ig szólt.

Még a „fordulat” előtt az OSIM kiküldte Münchenbe euro-szabadalmaztatás végett.

Erről személyesen is meggyőződhettem 1990 szeptemberében Münchenben tett látogatásom során.

Egy Romániából, még a kommunizmus idején kitelepedett, Münchenben élő egyetemi tanárt kértem fel a Patentamt és személyem közötti dialógus lebonyolítására. Ő alá is íratott velem egy német nyelvű

felhatalmazást, amiről utólag tudtam meg egy dicsőszentmártoni szász ismerősömtől, hogy ezzel a felhatalmazással minden jogot átadtam neki, még a licenc, azaz a találmány használati-értékesítési jogát is. Így bizzál az emberekben, te naiv feltaláló!

Két évig vártam beszámolóját a fejleményekről, eredménytelenül, és amikor 1992-ben – türelmem fogytán – ismét elutaztam Münchenbe, már nem találtam korábbi lakhelyén, és egy közös ismerősömtől tudtam meg, hogy ez a szélhámos két év alatt dúsgazdag ember lett, már a régi barátait sem akarta megismerni, s amikor az újonnan kapott telefonszámon felhívtam, csak annyit mondott: „Sanyi, nekem van ügyvédem, legyen neked is, s az ügyvédek beszélnek”.

Honnan nekem pénzem ügyvédre 1992-ben Münchenben?

Nos, azt még meg kell említenem találmányom gyakorlati alkalmazási lehetőségét illetően, hogy ez az „egyetemi professzor” 1990-ben említést tett egy londoni mér-

nök-professzor barátjáról, aki nagy valószínűséggel az a valaki lehetett – interneten utána lehet nézni –, aki 2001-ben ajánlatot tett a pisai hatóságoknál egy ellensúly elvén alapuló módszer szerinti konszolidálási terv kivitelezésére, amit végül is – az 1995-ös, szinte katasztrófával végződő eljárás után – el is fogadott a pisai hatóság, és rövidesen hozzá is láttak ennek az új konszolidálási tervnek a kivitelezéséhez, az enyémtől eltérően annyi módosítással, hogy előbb kiszedték a dőléssel ellentétes oldalon lévő talajból egy bizonyos mélységig a földet, majd amikor a torony ezt követően elég jelentősen visszabilent, kiegyenesedett, egy jelentős méretű vasbeton gyűrűvel körbezárták a torony talapzatát, és a dőléssel ellentétes oldalon vasbeton cölöpöket juttattak nagy mélyen a talajba, melyeket a vasbeton gyűrűhöz erősítettek, így a torony visszakapta statikai biztonságát, egyensúlyát talán örök időkire, de legalábbis 300 évre, ennek az ellensúly elvén alapuló módszer alkal-

mazásának köszönhetően. Mely módszerre 820 év alatt senki sem gondolt rajtam kívül.

Ez az angol szakember is csupán 11 év után – találmányom Münchenben történő bejegyeztetését követően – tudta csak érvényre juttatni a pisai hatóságoknál, mely módszerről alapfokon nagy valószínűséggel müncheni „professzor barátjától” szerzett tudomást még az 1990-es évek elején.

Hogy ebből az ellensúly elvén alapuló konszolidálási ötletből milyen anyagi hasznot húzhattak egyesek? Számomra örökre megválaszolatlan kérdés marad.

Tény, hogy 2009-ben, miután felvételt nyertem a Román Feltalálók Egyesületébe, és jogot szereztem ezzel a nemzetközi találmányi világkiállításokon való részvételekre, ezért az ellensúly elvén alapuló konszolidálási ötletemért, találmányomért három aranyéremmel és az Európa Gényusa kitüntetéssel jutalmazott meg a sors. Köszönöm, sors, az erkölcsi elégtételt!... Legalább annyit.

Felfüggesztik tiltakozó akcióikat a postai dolgozók

Nem tartja meg csütörtökre és péntekre meghirdetett tiltakozó akcióit a Romániai Postai Dolgozók Szakszervezete. Az érdekvédelem jövő héten elkezdődik a tárgyalásokat a vállalat vezetésével az alkalmazottak követeléseiről.

A szakszervezet képviselői szerdán tárgyaltak Bogdan Ivan kutatásért, innovációért és digitalizációért felelős miniszterrel, valamint a vállalat vezetésével. Az érdekvédelmi szervezet vezetője, Ion Oțelea beszámolója szerint a tárcavezető ígéretet tett arra, hogy követni fogja a vállalat vezetésével jövő hét elején elkezdődő egyeztetéseket, és naponta jelentést vár majd ezek menetéről.

Oțelea hozzátette, így a csütörtökre és péntekre tervezett tiltakozó akciók elmaradnak, a tárgyalások alakulásának függvényében döntenek majd arról, hogy folytatják-e a megmozdulásokat vagy sem.

A Romániai Postai Dolgozók Szakszervezete hétfőn kezdte el a tiltakozó akciókat.

A postai alkalmazottak elégedetlenségének fő oka „az átlátható, motiváló és diszkriminációmentes bérezési rendszer hiánya”, amely a szakszervezet szerint oda vezetett, hogy a Román Posta személyi állományának mintegy 80 százalékát kitevő 17 ezer alkalmazott – beosztástól, képzettségtől és szakmai tapasztalattól függetlenül – minimálbért kap.

Meglátásuk szerint ugyanakkor fennáll annak a veszélye, hogy a minimálbér 2024. január 1-jétől esedékes emelésével a vállalatot fizetéseképtelenségi eljárás alá vonják, vagy tömeges elbocsátások lesznek. A szakszervezet felrója továbbá a koherens fejlesztési és fenntarthatósági politika, illetve az átláthatóság és a kiszámíthatóság hiányát a vállalatirányításban. (Agerpres)

A gyermekbénulás felszámolását célzó együttműködést jelentett be az EU és a Gates Alapítvány

Az Európai Bizottság, az Európai Beruházási Bank és a Bill és Melinda Gates Alapítvány „globális egészségügyi lehetőségek kihasználására és a gyermekbénulás felszámolására irányuló”, mintegy 1,1 milliárd eurós új finanszírozási partnerséget jelentett be – tájékoztatott az uniós bizottság szerdán.

A brüsszeli közlemény szerint a forrásokat az Egészségügyi Világszervezet (WHO) és az ENSZ Gyermekalapja (UNICEF) fogja mozgósítani végrehajtó partnerként a gyermekbénulás felszámolására és egyéb gyermekori védőoltások terjesztésének támogatására.

A tervek szerint mintegy 1,1 milliárd eurós csomag célja új finanszírozást nyújtani a betegség teljes felszámolására, valamint „megoldást találni azokra az egészségügyi és fejlesztési problémákra, amelyek a világ legkiszolgáltatottabb, az egészségügyi ellátáshoz és innovációhoz méltánytalan módon nem hozzáférő lakosságát sújtják”. Az együttműködés az egészségügyi rendszerek reagálási képességének megerősítését is szolgálja majd az újonnan megjelenő egészségügyi veszélyekkel szemben – közölték.

A partnerségi megállapodás aláírásakor Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke kijelentette: a gyermekbénulás hamarosan a múlté. A partnerek

világszinten erősebb egészségügyi rendszerekbe, továbbá a helyi oltóanyag- és gyógyszergyártásba és -adagolásba fognak beruházni ott, ahol erre a legnagyobb szükség van.

„Világmeretű együttműködés segített véget vetni a koronavírus-járványnak, most pedig abban fog segíteni, hogy egyszer és mindenkorra megszüntessük a gyermekbénulást” – fogalmazott az uniós bizottság elnöke.

A brüsszeli közlemény szerint a partnerség célja több mint 500 millió euró összegű kifizetés biztosítása a gyermekbénulás globális felszámolására irányuló kezdeményezés számára, ami évente közel 370 millió gyermek védőoltásának költségeit fogja fedezni. Emellett egyéb létfontosságú egészségügyi szolgáltatásokat is biztosít majd a gyermekek számára, ideértve a kanyaró elleni és más kötelező védőoltásokat. Megerősíti továbbá az egészségügyi rendszereket az újonnan megjelenő egészségügyi veszélyekre való jobb felkészülés és reagálás érdekében. Emellett mintegy 500 millió eurót fordítanak majd az egészségügyi rendszerek innovációs kapacitásának bővítésére az alacsony és közepes jövedelmű országokban, hogy hozzáférhetőbbé tegyék például az mRNS-alapú oltóanyagokat és terápiás készítményeket – tették hozzá. (MTI)

Az önkormányzatok kamatmentes hitelt nyújthatnak alárendelt intézményeiknek

Szerdán szavazott a képviselőház arról a törvénytervezetről, amely segítséget nyújt az önkormányzatok alárendelt intézményeinek, hogy kamatmentes hitelt kapjanak az önkormányzattól a projektjeikben szereplő költségtételeik előfinanszírozására.

„A múzeumok, könyvtárak, színházak, sportsarnokok és más, önkormányzati alárendeltségben működő intézmények számos esetben szembesülnek az előfinanszírozás problémájával, amikor EU-s forrást hívnak le, vagy más, vissza nem térítendő alapról történik egy adott beruházás finanszírozása. A projektben szereplő költségeket, szolgáltatások összegét saját bevételből kell fedezniük, és csupán a

pályázati elszámolást követően kapják vissza az adott pénzüsszeget. A ma megszavazott törvénykezdeményezés ebben a helyzetben nyújt segítséget a pályázó intézményeknek azáltal, hogy az önkormányzattól kamatmentes hitelt igényelhetnek a helyi költségvetésből annak érdekében, hogy a pályázatban szereplő költségeiket fedezni tudják, és az elszámolási folyamatot elindíthassák. A kapott kölcsönt egy éven belül kell visszafizetni, vagy az utolsó részlet folyósítását követő öt munkanapon belül” – mutatott rá Miklós Zoltán, az RMDSZ Kovászna megyei parlamenti képviselője.

A megszavazott törvénytervezet az államelnöki kihirdetés után, a Hivatalos Közlönyben történő megjelenését követően lép érvénybe. (RMDSZ-tájékoztató)

Rendőrségi hírek

Vadkendert természetek

Október 9-én a megyei rendőrség szervezett bűnözés elleni brigádja tetten ért két személyt, amint begyűjtötték a termést saját vadkender-ültetvényükön. A férfiak egy Marosludas melletti kültelken természetek vadkendert. Október 9-én öt nagy méretű zsákba csomagoltak mintegy 37 kg növényt, amiből drogot szerettek volna készíteni. A helyszínen mintegy 250 kg vadkendert foglaltak le. A 32 és 35 éves férfit az ügyészség 30 napos vizsgálati fogságba helyezte tudatmódosító szerek előállítására és forgalmazására alapos gyanújaival – tájékoztatott a rendőrség.

Alkoholt fogyasztott és jogosítvány nélkül vezetett

Október 10-én éjjel fél 2 körül a segesvári forgalmi rendőrök megállítottak egy 40 éves férfit, aki jogosítvány nélkül vezetett gépkocsiját és azelőtt alkoholt fogyasztott. A mintavételt elutasította. Ittas állapotban, jogosítvány nélküli vezetés miatt 24 órás előzetes letartóztatásba helyezték.

A Poklos-patakba zuhant egy autó

Kedden, október 10-én este 9 óra körül látványos baleset történt Marosvásárhelyen: a Iuliu Maniu és a Tudor Vladimirescu utcák kereszteződésénél egy 36 éves és egy 22 éves férfi által vezetett gépkocsi ütközött össze, az előbbi járműve felborult, és a Poklos-patakba zuhant. A sofőr könnyebb sérülést szenvedett, utólagos vizsgálatokra kórházba szállították. Egyik járművezető sem fogyasztott alkoholt. A balesetet elsőbbség meg nem adása okozta. A pontos körülményeket még vizsgálja a rendőrség.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (20912-I)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel, bármilyen javítást, ácsmunkát, szigetelést bitumennel. Tel. 0758-598-133. (20977)

VÁLLALUNK háztetőkészítést, kisebb tetőjavítást, ács munkát, szigetelést bitumennel. Tel. 0758-598-133. (20977)

SZAKEMBER vállal bádógosmunkát, tetőjavítást, meszelést, vakolást, kerítéskészítést, tetőjavítást. Tel. 0724-149-358, 0748-372-247, Csaba. (20998)

VÁLLALUNK tetőjavítást, cserépforgatást, vaskapuhegesztést és bármilyen építkezési munkát (saját anyagból is), vakolást, meszelést, szigetelést. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

SZAKEMBER vállal bármilyen építkezési munkát, javítást, tetőjavítást, meszelést. Anyagot biztosítunk. Vasal is dolgozunk, hegesztünk, vaskefét készítenek. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0724-148-777, 0743-402-195, István. (20998)

MEGEMLEKEZÉS

FEKETE KATALIN
(1994–2018)

Már öt éve visszatértél Teremtődhöz.
Rövid földi léted felkutathatatlan tragikussággal ért véget, de lélekedben bennünk élsz tovább, akik meg nem szűnünk szeretni.
Hálával emlékezünk rád, odaadó, gondoskodó, tiszta lelkekre, a viszontlátás reményében.
A gyászoló család. (-I)

Kegyelettel emlékezünk a bálintfalvi
MÉSZÁROS EMILIÁRA

elhalálozásának hetedik évfordulóján.
Emlékét őrzik szerettei: fia, leánya, menyé, veje, három unokája, unokamenye, dédunokája.
„Jöttél, s elmentél halkan, mint futó vendége a földnek. Honnan? Hova? Mi azt tudjuk csak, hogy Isten kezéből az Isten kezébe.”
(20899-I)

Soha el nem múló szeretettel emlékezünk a marosvásárhelyi
KISS ANNÁRA

szül. Gál
halálának kilencedik évfordulóján. Nyugodjon békében!
A gyászoló család. (20975)

„Hiába álmodtunk öregkort, boldogat és szépet,
ha a kegyetlen halál mindent összetépett.”

Fájdalommal emlékezünk október 12-én a pókai
MOLDOVÁN MIHÁLYRA

halálának második évfordulóján.
Aki ismerték és szerették, gondoljanak rá kegyelettel.
Szerettei. (21004-I)

Szívünkben a helyed nem pótolja semmi,
míg e földön élünk, nem fogunk feledni.
Fájó szívvel emlékezünk a maroszentgyörgyi
SZÖVÉRFIANNÁRA
halálának 8. évfordulóján. Emlékét örökké megőrizzük.
Szerettei. (20996-I)

Minden évben eljön egy nap, amely szívünkben fájó emléket hagy.
Fájó szívvel emlékezünk
KÁSZONI JÁNOSRA
halálának 15. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Emlékét őrzi szerető családja. (21000)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel, könnyes szemmel, de mégis Isten akaratába belenyugodva tudatjuk, hogy a forrón szeretett édesanya, nagymama, rokon és jó szomszéd,

özv. **BUKSA JULIÁNNA**
szül. Boda

életének 78. évében, folyó hó 11-én csendesen megpihent.
Drága halottunkat október 13-án, pénteken 12 órakor helyezzük örök nyugalomra a marosvásárhelyi református temetőben.
A virrasztás a református temető cintermében lesz október 12-én, csütörtökön 17 órától.
Mély fájdalommal búcsúzik leánya, Csilla, unokái: Csabika és Orsika. (21005-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

Az **ALKONY** temetkezési vállalat megbízható FÉRFI MUNKAERŐT alkalmaz. Tapasztalat nem szükséges, csak komolyság és B kategóriás jogosítvány. Jelentkezni személyesen, a délelőtti órákban, a cég székhelyén: Marosvásárhely, Dózsa György út 71. szám. (sz.-I)

Közlemény

a Szászrégen, 62454 sz. telekkönyvszámmal és a 62454, 62454-C1 kataszterszámmal nyilvántartott, Szászrégen város önkormányzatához tartozó ingatlan nyilvános árverésen történő értékesítéséről.

1. Az eladó neve és székhelye: Szászrégen Önkormányzata, székhelye: Szászrégen, Petru Maior tér 41. szám, Maros megye, adószám: 3675258, postai irányítószám 545300, telefon/fax: 0265-511.112, 0265-512.542, e-mail: office@primariareghin.ro.

2. Általános információk a nyilvános árverés tárgyáról, különösen az eladásra kerülő áruk leírása és azonosítása:

Szászrégenben található ingatlan: Radnótfői (Ierņuteni) utca, szám nélkül, Szászrégen, telekkönyvszáma: 62454, kataszterszáma: 62454, 62454-C1. Az ingatlan 565 m² felületű telek, és egy 519 m² felületű, használaton kívüli kazánház, Szászrégen magánterületéhez tartozik, a szászrégeni helyi tanács 2023. 08. 30/184. számú határozata, a tenderfüzet és a közigazgatási törvénykönyvre vonatkozó 57/2019. számú módosított és kiegészített sürgősségi kormányhatározat alapján kerül az ingatlan eladásra.

3. A dokumentáció beszerezhető:

A pályázati dokumentációt a parkolásért, köz- és magánterület-kezelésért felelős osztály bocsátja a pályázók rendelkezésére (24-es iroda), az office@primariareghin.ro e-mail-címre küldött kérést követően, vagy az intézmény közönségtájékoztató irodájába benyújtott írásos kényvényvel igényelhető – Szászrégen Önkormányzata, Szászrégen, Petru Maior tér 41. szám. A tenderfüzet költsége 30 lej, és készpénzben fizetendő ki az intézmény pénztárában, vagy a Szászrégeni Kincstárnál nyitott RO15TREZ47721360214XXXXX számlára.

4. Az eladás tárgyát képező ingatlan árverésén való részvételre vonatkozó garanciaösszeg az értékelő jelentésben megállapított árverési kikiáltási ár (1.079.000 lej) 3%-a, azaz 32.370 lej. A részvételi garancia kifizethető a parkolásért, köz- és magánterület-kezelésért felelős osztály (24-es iroda) által kiállított fizetési jegyzék alapján, vagy fizetési megbízással Szászrégen Önkormányzatának a Szászrégeni Kincstárban nyitott RO68TREZ4775006XXX000106 számú számlájára, a fizetés tárgya: Szászrégenben, a Ierņuteni utcában (sz. n.) található ingatlan – Maros megye, telekkönyvszám: 62454/Szászrégen, kataszterszám: 62454, 62454-C1 – nyilvános árverésen való értékesítésének részvételi garanciaösszege.

5. Az ingatlan kikiáltási ára 1.079.000 lej, az ANEVAR által hitelesített szakértő által készített értékelő jelentés alapján.

6. A pontosítások kérésének határideje: 2023.10.24., 15 óra.

7. Az ajánlatok benyújtásának határideje és helye: 2023.11.01., 10 óra, Szászrégeni Polgármesteri Hivatal, közönségszolgálat. Az ajánlatokat egy példányban, két lezárt (egy külső és egy belső) borítékban kell benyújtani.

8. Az ajánlatok felbontásának időpontja és helye: 2023.11.01., 11 óra, Szászrégen Önkormányzata, az intézmény 1. emeleti tanácssterme.

9. A jogviták elbírálására illetékes bíróság neve, címe, telefonszáma, faxszáma és/vagy e-mail-címe, valamint a bírósághoz fordulás határideje:

a Marosvásárhelyi Törvényszék közigazgatási peres ügyek osztálya Marosvásárhelyen, 1918. December 1. út 250–254. szám, Maros megye, telefon: 0265-260.323, fax: 0265-267.856, e-mail: tr-mures-reg@jus.ro.

10. Az ajánlattételi felhívást közzététel céljából az illetékes intézményeknek 2023. 10. 10-én további tették.

Szünetel az ivóvíz-szolgáltatás

Az **AQUASERV** tájékoztatja a fogyasztókat, hogy az ivóvízhálózaton végzendő karbantartási munkák miatt **2023. október 12-én (ma este) 22 órától másnap, 13-án reggel kb. 7 óráig** szünetel az ivóvíz-szolgáltatás az alábbi érintett zónákban:

- Marosvásárhelyen – kivéve a következő utcákat, övezeteket: Somostető, Verii, Trébely, Marinescu, Cornisa, Bolyai, Papiu Ilarian, Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul utca, Pandúroci, Segesvári út, Kövesdomb lakótelep;
- Maroszentgyörgy;
- Maroskeresztúr;
- Nyárádtő;
- Maroszentkirály;
- Náznánfalva;
- Mezőbánd;
- Mezőpanit.

Felhívjuk a fogyasztók figyelmét, hogy a vízszolgáltatás újraindításakor előfordulhat, hogy a csapokból rövid ideig zavaros víz folyik a vezetékben lévő lerakódások felkavaródása miatt. Javasoljuk, hogy a vizet, ameddig kitisztul, csak háztartási célokra használják. Elnézést kérünk a kellemetlenségért. Köszönjük a megértést!

AQUASERV RT., Marosvásárhely

Spălătorie și detailing auto
Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

rádió
Spaşa
Maroszek

Marosvásárhely 88.0

Segesvár 104.3

Szászrégen 94.7

Szováta 102.0

médiatör

Marosvásárhely (Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

Marosvásárhely (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126.
0755 088 379

Medgyes
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

Nyárádszereda
Str. Pompierilor Nr.1.
0733 553 973

Segesvár
Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

Szászrégen (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr.
25/A 0728 908 856

Szászrégen (Libertății)
B-dul Libertății, Nr. 12/2
0733 553 971

Marosludas
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7
0735 786 853

Torda
Str. Mihai Viteazu Nr. 2
0729 069 548

Dicsőszentmárton
Str. Victoriei Nr. 21
0736 386 353

Szováta
Str. Principală nr. 151
0773 347 494

www.doraoptics.ro

HAVI
KEDVEZMÉNY
-15%
SZEMÜVEGLENCSEKRE

LAM, hiteles megoldások!

MICROCREDIT-MIKROHITEL

0720 030 804

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

**MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA**

228-as
a **DIGI** hálózatban

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

24 ÉVE!

rádió
Gaga

DE 24 DE ANII!

A RÁDIÓ GAGA SZERVEZÉSÉBEN /
RADIO GAGA PREZINTĂ

MAGNA CUM LAUDE

AKUSZTIKUS KONCERT /
CONCERT ACUSTIC

2023. OKT. **16.** MAROSVÁSÁRHELYI KULTÚRPALOTA
PALATUL CULTURII DIN TÂRGU MUREȘ **16.**

70 LEJ | 18⁰⁰ / 20⁰⁰ | OCT. 2023.

FOTÁMOGATÓ: HALLÉR

BELÉPŐKET KIZÁRÓLAG A MAROSVÁSÁRHELYI KULTÚRPALOTÁBAN VÁSÁROLHATNAK.
BILETELE SE GÁSESC EXCLUSIV LA CASIERIA PALATULUI CULTURII DIN TÂRGU-MUREȘ.

SPORTCSARNOK - SALA POLIVALENTĂ
MAROSVÁSÁRHELY - TÂRGU MUREȘ

PARTENER MEDIA PARTNER:
NÉPÚJSÁG

2023 **ŐSZI KONCERT**
10.18 **CONCERT DE TOAMNĂ**
19:00 **JAKAB CSABA & BAND**

DANCS ANNAMARI
CONNECT-R
NYÁRI KÁROLY

BUDAPEST GYPSY SYMPHONY ORCHESTRA

SPORTCSARNOK - SALA POLIVALENTĂ
MAROSVÁSÁRHELY - TÂRGU MUREȘ